

Compositor i lletra de les cançons

Luis González

Història i dramatització

M. Àngels Suquet

MÚSICA

CONTINGUT

- Pista 1. JO SÓC EN XOT
Pista 2. UN NÚVOL
Pista 3. PLANETES I ESTRELLES
Pista 4. EL MUSSOL
Pista 5. CANÇÓ DE GUERRA
Pista 6. EL CARGOL
Pista 7. LA SENYERA
Pista 8. LA PORTA
Pista 9. ELS FESOLETS
Pista 10. LA CARTA
Pista 11. L'ARBRE SAGRAT
Pista 12. LES FORMIGUETES
Pista 13. CLOENDA

INSTRUMENTAL

- Pista 14. JO SÓC EN XOT
Pista 15. UN NÚVOL
Pista 16. PLANETES I ESTRELLES
Pista 17. EL MUSSOL
Pista 18. EL CARGOL
Pista 19. LA SENYERA
Pista 20. LA PORTA
Pista 21. ELS FESOLETS
Pista 22. LA CARTA
Pista 23. L'ARBRE SAGRAT
Pista 24. LES FORMIGUETES
Pista 25. CLOENDA

COMPOSITOR

Luis González

LLETRA DE LES CANÇONS

Luis González

HISTÒRIA I DRAMATITZACIÓ

M. Àngels Suquet

ENREGISTRAMENT, EDICIÓ, MESCLÉS I MASTERITZACIÓ

Marc Piña

www.localestudi.com

DIRECCIÓ MUSICAL

Luis González

FLAUTA TRAVESSERA

Neus Plana

CLARINET I SAXO TENOR

Xavi Molina

TROMBÓ

Miguel Rodríguez

PIANO I TECLATS

Luis González

CONTRABAIX I BAIX ELÈCTRIC

Antoni Pujol

BATERIA I PERCUSSIONS

Marc Clos

PROFESSORS DE SENSIBILITZACIÓ I FORMACIÓ BÀSICA

Georgina Reyner, Anna Maria Llandrich,
Cristina Pujol, Josep Bergadà, Núria Saubi i
Jordi Ortega

CORS

Alumnes de sensibilització P3, P4 i P5 i alumnes
de Formació bàsica 1-6 de l'OAM Escola de
Música de Sant Feliu de Guíxols i l'Escola
Municipal de Música de Castell-Platja d'Aro.

Abril Isern Sagué, Abril Martínez Padrós, Adrián de La
Rosa Rosales, Aina Aicart Freixas, Aitana Callicó Des-
cayre, Aitor Tomàs Mateo, Alba Mont Isern, Alba Aren-
nas Ballesté, Albert Nadal Clara, Albert Cristina Garcia,
Aleix Vera Cubó, Alejandro Sojo Castillo, Alex Bernabé
Montero, Alex Sevillano Montalbán, Alex Bravo López,
Alexandra Castillo Rodríguez, Alexia Baena Jiménez,
Amaya Gil Sanchez, Amy Diaz Langdon-Davies, An-
dreu Pérez Eraso, Andrii Vasin, Andy Xu Tang Jiang,
Anna Fang Huan, Aran Clos Faz, Ariadna Adria Mateu,
Arlét Navarro Pujol, Arlet Herrero Ciruela, Arnau Pla Ver-
gés, Arnau Arará Rigau, Arnau López de Lerma Boada,
Arnau Jodar Pérez, Aura Pujol Soler, Axel Quilez Rivera,
Aytana Ceballos Uribe, Berta Armengol Blanco, Berta
Alvarez Roselló, Berta Maruny Julián, Berta Mora Cu-
adros, Biel Jofre Pujol, Blai Ponce Motas, Blai Ventura
Ball-Llosera, Carlota Domínguez Bigas, Chloé Ferrer

Pérez, Chloé Díaz Langdon-Davies, Clara Roqué Ruff,
Clara Planas Roselló, Clàudia Viñas Soler, Clàudia Ara-
rà Rigau, Cristina Krot, Dan Herrero Ciruela, Dan Celis
Corominas, Dani Raga Ayats, Daniela Moreno Coste,
Daniella Leenaerts Fité, Daniil Ivanov, Daria Elsa Fornara
Sopovska, David González Martínez, Elisabet Fernan-
dez Rotllan, Elsa Sevillano Regalado, Emili Albó San-
glas, Emma Segura Torné, Emma Polo Balland, Emma
Correa Gómez, Eric Masegosa Armas, Estel Dilmé So-
lench, Ferran Jordà Ribera, Gabriela Pla Santamaria,
Gala Tomàs Mateo, Gemma Cristina Garcia, Gerard
Miquel Garcia, Gerard Jurca Szabo, Gerard Díaz Andra-
de, Gerard Eloi Ejarque Morcillo, Giang Sánchez Viñas,
Gina Carreras Solà, Guillem Valverde Casabó, Guillem
Riera Simon, Guillem Hernández Zarco, Guillem Balcells
Macià, Ian Clot Cerdan, Iker Martínez Luque, Imanol Gil
Sánchez, Iratxe Coronel González, Iria Balcells Macià,
Isaac Larrosa Granolleras, Iune Zapirain Latre, Iveta Es-
teva Garriga, Jana Gimeno Francesc, Jana Perales Mi-
ret, Jana Àngela Martínez, Jana Carranza Palahí, Joan
Casas Beltran, Joan Martí Lobera, Joan Serra Llinás,
Joan Mora Cuadros, Joan Salvador Puig, Joel Murcia
Sánchez, Joel Ruffi Junqué, Jon Eric Falces Márquez,
Jordi Gallardo Ferrer, Jordi René Reyes Crespo, Jorgina
Bas Xufré, Júlia Canals Servando, Júlia Tomas Barceló,
Júlia Manyik Morcillo, Júlia Massallé Vila, Laia Duch Xu-
fré, Laia Bosch Matesanz, Laia Pérez López, Laia Font
Serrat, Laia Font Serrat, Leire Alvarez Portillo, Lena Rio
López, Liam Johan Ewers Orozco, Liza Laurent, Lluc
Fernandez Jou, Lluc Larrosa Granolleras, Lola Castell
Buch, Mar Ortega Pijoan, Marc Martínez Padrós, Marc
Almar Ruffi, Marc Jurca Szabo, Maria Mena Cucharero,
Maria Aicart Freixas, Maria Albó Sanglas, Maria Casano-
vas Roca, Marina Marqués Torres, Martí Puntunet Faz,
Martí Escudero Peces, Martina Marsal Llandrich, Marti-
na Carranza Palahí, Martina Desiderio Argerich, Martina
Poveda Díaz, Meritxell Bas Xufré, Mireia Hernández Zar-
co, Mireia Colomer Companyó, Nahuel Dignani Camac-
ho, Nick Lei Tang Jiang, Nil Solà Cruz, Nim Casadellà
Cabezas, Nina Espinola Conchillo, Noa Devesa Ligeró,
Noa Espinola Conchillo, Nora Masegosa Armas, Núria
El Khalouf Ponce, Ona Mundet Ventura, Ona Jofre Pujol,
Oriol Pugnau Romero, Pau Cobo Vila, Pau Llubera Ur-
gell, Pau Campos Roca, Paula Baltanás Bufi, Paula Pug-
nau Cassà, Paula Celis Corominas, Paula Maruny Julian,
Pitu Mayor Hernández, Pol Centeno Garcia, Queral Est-
teva Garriga, Quirze Auladell Ferrer, Raul Baiges López,
Roc Ortega Pijoan, Rodrigo Alvargonzalez Pérez, Roger
Auladell Ferrer, Roger Roca Fitó, Santiago Garcia Aristi-
zabal, Sara Ventura Ball-Llosera, Seyla Alabert Torres,
Sofia Fang Huan, Sofia Charlotte Ors Moya, Sònia Polo
Betoret, Susana Jiahui Xing Zhang, Toni Bengochea
Agustí, Vera Garcia Bautista, Violeta Artigas Bardají,
Vlad Dumitru Ciocartau, Wilfredo Baiges López.

CONTE

EDITA

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols
Arxiu Municipal

COL·LECCIÓ

El Trinquet
Quaderns Didàctics
Contes per cantar
Núm. 10

Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols

COORDINACIÓ

M. Àngels Suquet

GRAFISME I MAQUETACIÓ

Dosis Studio

IL·LUSTRACIONS

Adriana Fàbregas (personatges i entorns)
Coaner Codina (el mussol Xot)

FOTOGRAFIES

Arxiu de l'IEC. Bego Masfiol (p. 21).

DIPÒSIT LEGAL

GI 665-2019

ISBN

978-84-947363-7-7

EL TRINQUET
QUADERNS
DIDÀCTICS

**Publicacions de
Sant Feliu de Guíxols**

El nom *trinquet* en terminologia naval serveix per designar el pal més proper a proa en les embarcacions de més d'un pal o també la vela que s'enverga en el trinquet. En la parla popular ganxona s'anomenen *trinquets* els petits crancs que hi ha a les roques.

Qualsevol part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny, il·lustracions i fotografies, pot ser reproduïda, emmagatzemada i/o transmesa sempre i quan es demani l'autorització prèvia de l'autor, l'editor o el titular dels drets d'explotació.

**AJUNTAMENT DE
Sant Feliu de Guíxols**
www.guixols.cat

Introducció

Aquesta obra és fruit de la col·laboració entre l'Escola de Música de Sant Feliu de Guíxols i l'Arxiu Municipal. Es tracta d'un conte concebut per a ser representat de manera dramatitzada com un petit musical. Conté dotze cançons vocals i una instrumental que il·lustren la vida d'un guixolenc il·lustre com és Rafael Patxot -científic, astrònom i mecenes- i la seva relació amb altres personatges de la seva època com Josep Irla, Gaziel o Juli Garreta, entre d'altres.

Aquesta història es basa en fets, personatges, documents i objectes reals. Fa referència a les cartes o correspondència, que constitueixen una font d'informació molt important per a la recerca. El conte pot servir per reflexionar sobre la importància de l'amistat, la Guerra Civil i les seves repercussions sobre la vida de les persones, especialment l'exili. Vol fer evident la tensió entre els sentiments d'enyorança i dolor d'una part i, de l'altra, la necessitat de refer-se i encetar una nova vida, tot aprenent a estimar un lloc nou.

Des de l'Escola de Música han implicat alumnes de 3 a 12 anys, pares i professors en la creació i gravació d'aquest projecte, que ha suposat conèixer aspectes de la nostra història i, també, viure l'experiència d'enregistrar un projecte musical amb un concert multitudinari com a cloenda. Tota la música ha estat enregistrada per professors i alumnes de l'Escola de Música amb un resultat molt satisfactori i de qualitat, deixant un material musical, didàctic i artístic vinculat a la ciutat de Sant Feliu de Guíxols.

Un agraïment molt especial a totes les persones implicades en el projecte: tots els alumnes, pares i professors de l'Escola de Música, l'Arxiu Municipal, els Tallers d'Història i l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols.

Aquest CD
amb música
és per a tu!

Hola, em dic Xot! El meu nom és un diminutiu de Patxot, que en occità volia dir petitó. I ja ho sóc de petitó, però tinc uns ulls molt grans i rodons. Així puc fixar-me en tot i aprendre moltes coses.

HOLA, EM DIC XOT! EL MEU NOM ÉS UN DIMINUTIU DE PATXOT, QUE EN OCCITÀ VOLIA DIR PETITÓ. I JA HO SÓC DE PETITÓ, PERÒ TINC UNS ULLS MOLT GRANS I RODONS. AIXÍ PUC FIXAR-ME EN TOT I APRENDRE MOLTES COSES.

Els antics grecs creien que sóc molt savi. Per això sempre anava amb la deessa Atena, filla de Júpiter, el pare dels déus. Érem tan importants que sortíem a les monedes!

monedes
gregues

lot

ELS ANTICS GRECS CREIEN QUE SÓC MOLT SAVI. PER
AIXÒ SEMPRE ANAVA AMB LA DEESSA ATENEA, FILLA DE
JÚPITER, EL PARE DELS DÉUS. ÉREM TAN IMPORTANTS
QUE SORTÍEM A LES MONEDES!

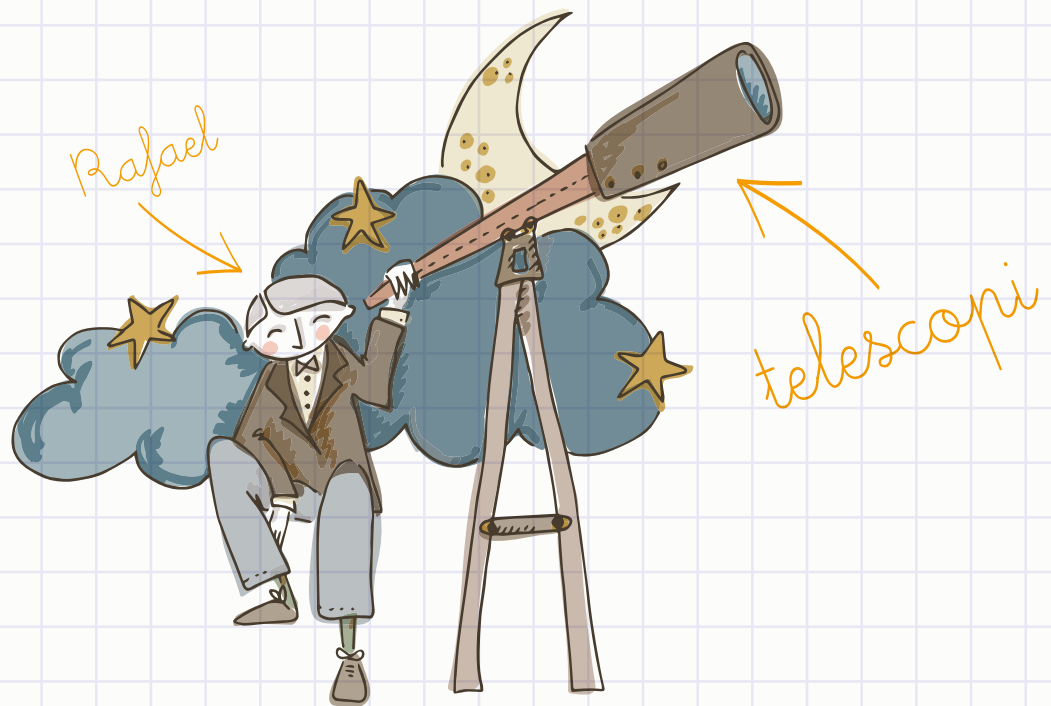
Aquí, a Sant Feliu de Guíxols, sóc company del gran Rafael Patxot, un home ple de saviesa. Era científic i mirava el cel des del seu observatori al passeig del Mar.

AQUÍ, A SANT FELIU DE GUÍXOLS, SÓC COMPANYY DEL GRAN RAFAEL PATXOT, UN HOME PLE DE SAVIESA. ERA CIENTÍFIC I MIRAVA EL CEL DES DEL SEU OBSERVATORI AL PASSEIG DEL MAR.

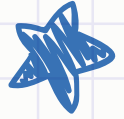
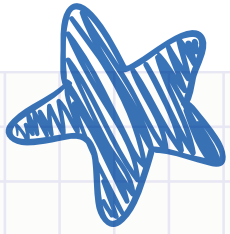

Passava les hores contemplant els astres i els núvols. Va ser dels primers en estudiar la pluja i la tramuntana. M'agradava fer-li companyia de dia i de nit. Passejàvem pel cel mirant pel telescopi...

PASSAVA LES HORES CONTEMPLANT ELS ASTRES I ELS NÚVOLS. VA SER DELS PRIMERS EN ESTUDIAR LA PLUJA I LA TRAMUNTANA. M'AGRADAVA FER-LI COMPANYIA DE DIA I DE NIT. PASSEJÀVEM PEL CEL MIRANT PEL TELESCOPI...

Ara, però, fa molts anys que l'observatori no hi és. Ningú no es recorda de mirar el cel. Més aviat, la gent sembla absent i capficada. Sobretot els nois i les noies...

planeta

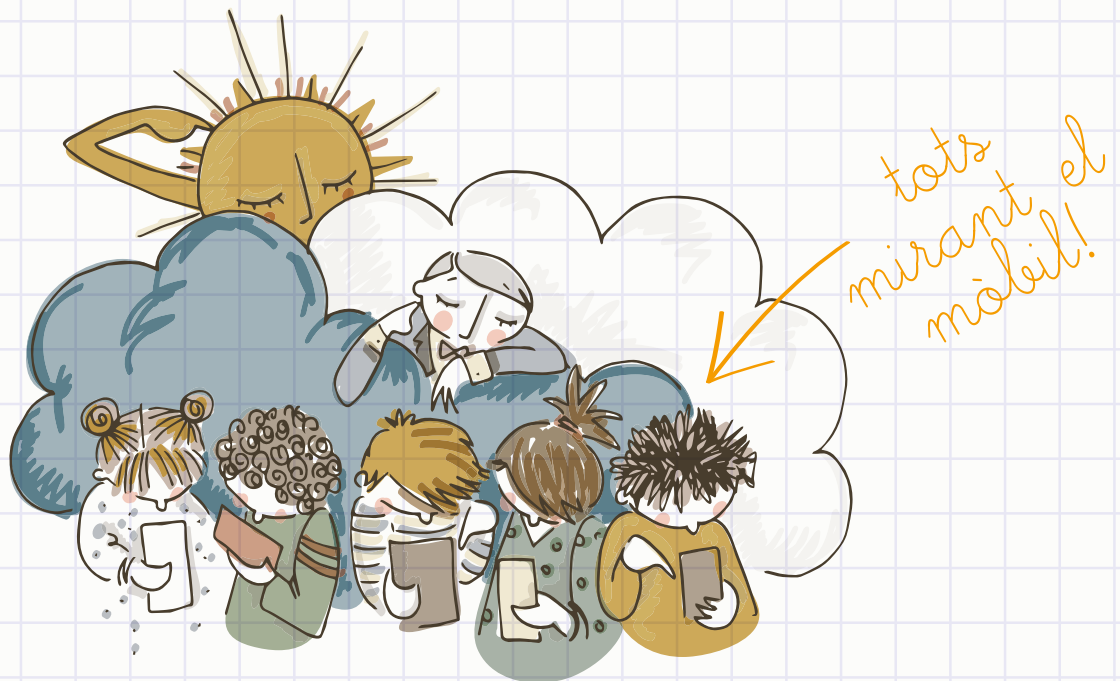

ARA, PERÒ, FA MOLTS ANYS QUE L'OBSERVATORI NO HI ÉS. NINGÚ NO ES RECORDA DE MIRAR EL CEL. MÉS AVIAT, LA GENT SEMBLA ABSENT I CAPFICADA. SOBRETOT ELS NOIS I LES NOIES...

Ara més aviat tothom mira el mòbil.

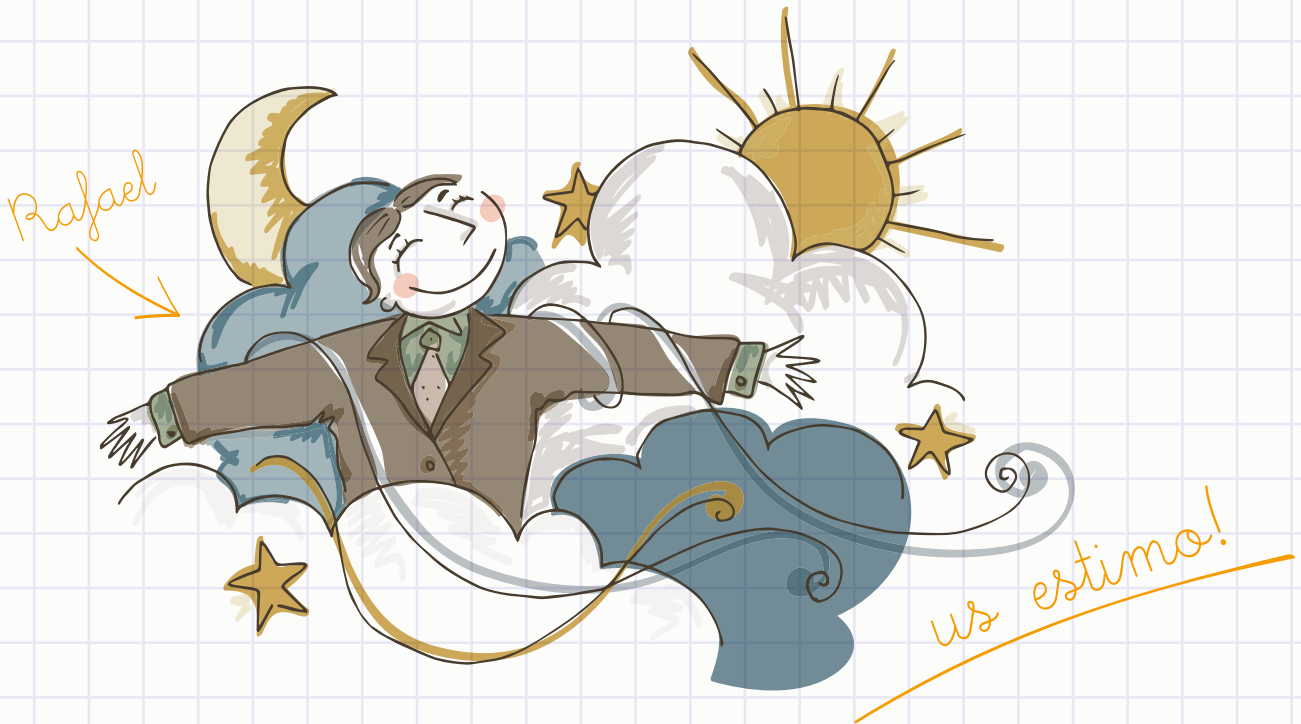
Se'm fa estrany que el facin servir per conèixer gent, per parlar i jugar amb els amics. Jo prefereixo quedar i trobar-me amb ells!

ARA MÉS AVIAT TOTHOM MIRA EL MÒBIL. SE'M FA ESTRANY QUE EL FACIN SERVIR PER CONÈIXER GENT, PER PARLAR I JUGAR AMB ELS AMICS. JO PREFEREIXO QUEDAR I TROBAR-ME AMB ELLS!

Una de les coses que més m'agradaven de Rafael era que, sobretot, estava per la seva família i els seus amics. Els estimava i ajudava tothom sempre que podia, per això la gent l'apreciava molt.

UNA DE LES COSES QUE MÉS M'AGRADAVEN DE RAFAEL ERA QUE, SOBRETOT, ESTAVA PER LA SEVA FAMÍLIA I ELS SEUS AMICS. ELS ESTIMAVA I AJUDAVA TOTHOM SEMPRE QUE PODIA, PER AIXÒ LA GENT L'APRECIAVA MOLT.

Com a Rafael, a mi també
m'agrada estar amb aquells que
estimo. Quan estic sol, no estic gaire
content i no vull cantar...

COM A RAFAEL, A MI TAMBÉ M'AGRADA ESTAR AMB
AQUELLS QUE ESTIMO. QUAN ESTIC SOL, NO ESTIC
GAIRE CONTENT I NO VULL CANTAR...

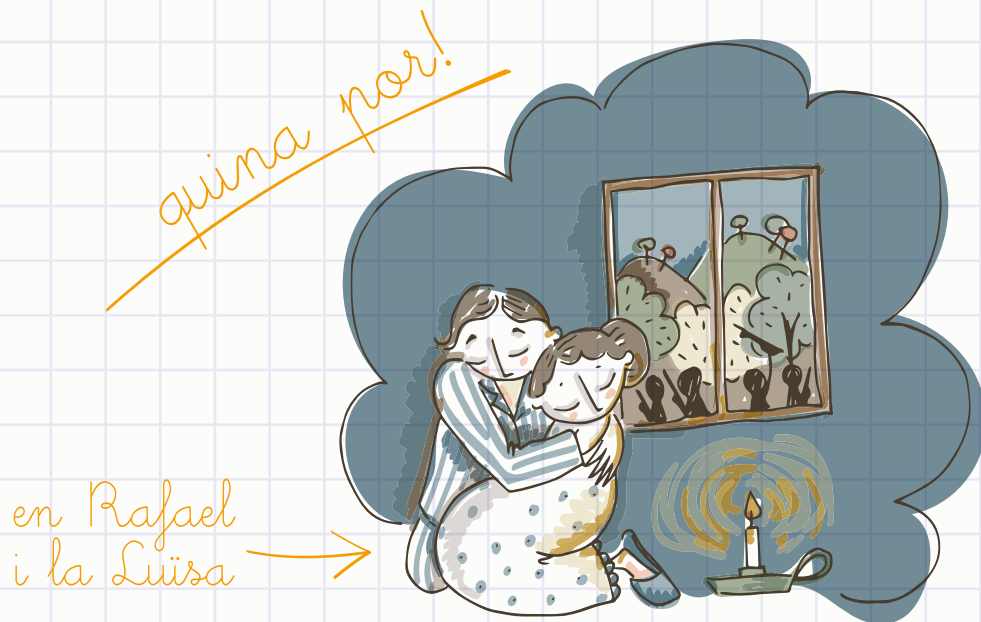
Si em voleu escoltar, us explicaré una història que li va passar a en Rafael. Demostra com en són d'importants els amics... Va passar fa molt de temps, però està escrita a les seves memòries i a les cartes que ara veureu.

SI EM VOLEU ESCOLTAR, US EXPLICARÉ UNA HISTÒRIA QUE LI VA PASSAR A EN RAFAEL. DEMOSTRA COM EN SÓN D'IMPORTANTS ELS AMICS... VA PASSAR FA MOLT DE TEMPS, PERÒ ESTÀ ESCRITA A LES SEVES MEMÒRIES I A LES CARTES QUE ARA VEUREU.

Un estiu ell i la Lluïsa estaven a la Masia Mariona, enmig de la natura, i va començar la Guerra Civil. Molta gent anava amunt i avall amb armes. Tenien tanta por que no podien ni dormir...

UN ESTIU ELL I LA LLUÏSA ESTAVEN A LA MASIA MARIONA, ENMIG DE LA NATURA, I VA COMENÇAR LA GUERRA CIVIL. MOLTA GENT ANAVA AMUNT I AVALL AMB ARMES. TENIEN TANTA POR QUE NO PODIEN NI DORMIR...

Volien anar a França i no sabien com fer-ho. El seu amic poeta, Ventura Gassol, que llavors era conseller de la Generalitat, els va ajudar. Van travessar les barricades fins al port de Barcelona, on van agafar un vaixell.

VOLIEN ANAR A FRANÇA I NO SABIEN COM FER-HO. EL SEU AMIC POETA, VENTURA GASSOL, QUE LLAVORS ERA CONSELLER DE LA GENERALITAT, ELS VA AJUDAR. VAN TRAVESSAR LES BARRICADES FINS AL PORT DE BARCELONA, ON VAN AGAFAR UN VAIXELL.

Després en Rafael va anar cap a Suïssa amb la seva família. Però ho van haver de deixar tot i van haver de fer-se una nova casa. En canvi, els cargols van a poc a poc però sempre duen la seva caseta al damunt!

DESPRÉS EN RAFAEL VA ANAR CAP A SUÏSSA AMB LA SEVA FAMÍLIA. PERÒ HO VAN HAVER DE DEIXAR TOT I VAN HAVER DE FER-SE UNA NOVA CASA. EN CANVI, ELS CARGOLS VAN A POC A POC PERÒ SEMPRES DUEN LA SEVA CASETA AL DAMUNT!

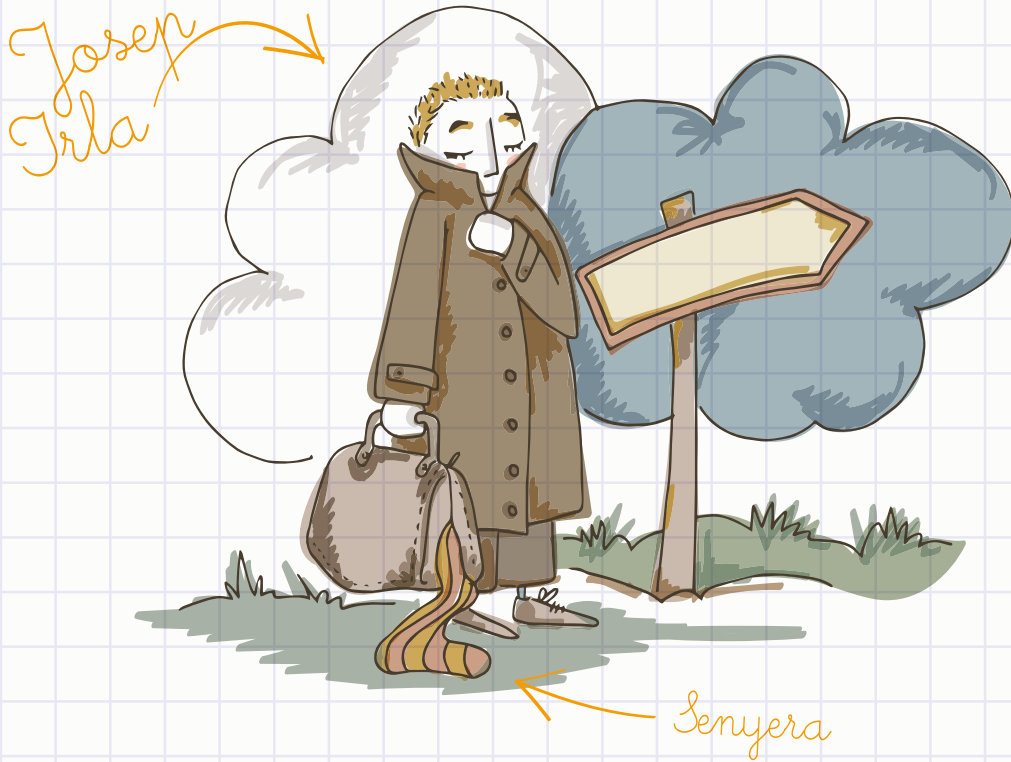
En Rafael estava trist i escrivia cartes als seus amics -ara enviem Whatsapps. Així els explicava què feia i com se sentia. Posava la carta dins d'un sobre que viatjava durant dies en camió, tren o vaixell fins que arribava a la seva destinació...

EN RAFAEL ESTAVA TRIST I ESCRIVIA CARTES ALS SEUS AMICS -ARA ENVIEM WHATSAPPS. AIXÍ ELS EXPLICAVA QUÈ FEIA I COM SE SENTIA. POSAVA LA CARTA DINS D'UN SOBRE QUE VIATJAVA DURANT DIES EN CAMIÓ, TREN O VAIXELL FINS QUE ARRIBAVA A LA SEVA DESTINACIÓ...

A Josep Irla, taper, que llavors era president del Parlament de Catalunya, li va demanar en una carta si li podia enviar la Senyera del seu observatori.

A JOSEP IRLA, TAPER, QUE LLAVORS ERA PRESIDENT DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, LI VA DEMANAR EN UNA CARTA SI LI PODIA ENVIAR LA SENYERA DEL SEU OBSERVATORI.

Potser així, encara que estava a Suïssa,
tindria Catalunya més a prop. Potser
així, encara que ja s'havia fet gran i
ja no feia de científic, tornaria a sentir
la mateixa il·lusió de quan era jove...

la Senyera
era el seu
primer disseny

POTSER AIXÍ, ENCARA QUE ESTAVA A SUÏSSA, TINDRIA
CATALUNYA MÉS A PROP. POTSER AIXÍ, ENCARA QUE JA
S'HAVIA FET GRAN I JA NO FEIA DE CIENTÍFIC, TORNARIA A
SENTIR LA MATEIXA IL·LUSIÓ DE QUAN ERA JOVE...

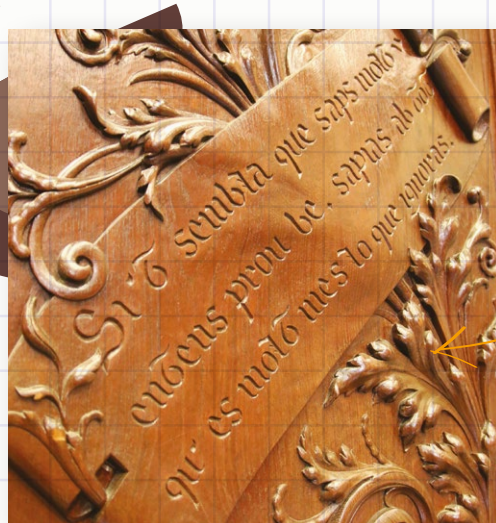
En Rafael trobava a faltar els seus llibres, perquè llegint-los havia après molt. Va escriure una carta al seu benvolgut, Josep Danés, ell podria dur-li la porta de la biblioteca de l'observatori...

EN RAFAEL TROBAVA A FALTAR ELS SEUS LLIBRES, PERQUÈ LLEGINT-LOS HAVIA APRÈS MOLT. VA ESCRIURE UNA CARTA AL SEU BENVOLGUT, JOSEP DANÉS, ELL PODRIA DUR-LI LA PORTA DE LA BIBLIOTECA DE L'OBSERVATORI...

Potser així, encara que no s'havia pogut endur els llibres a Suïssa, obriria la porta de la ment per seguir aprenent. Potser així, obriria la porta a una nova vida. A la porta hi havia una inscripció que Rafael no volia oblidar.

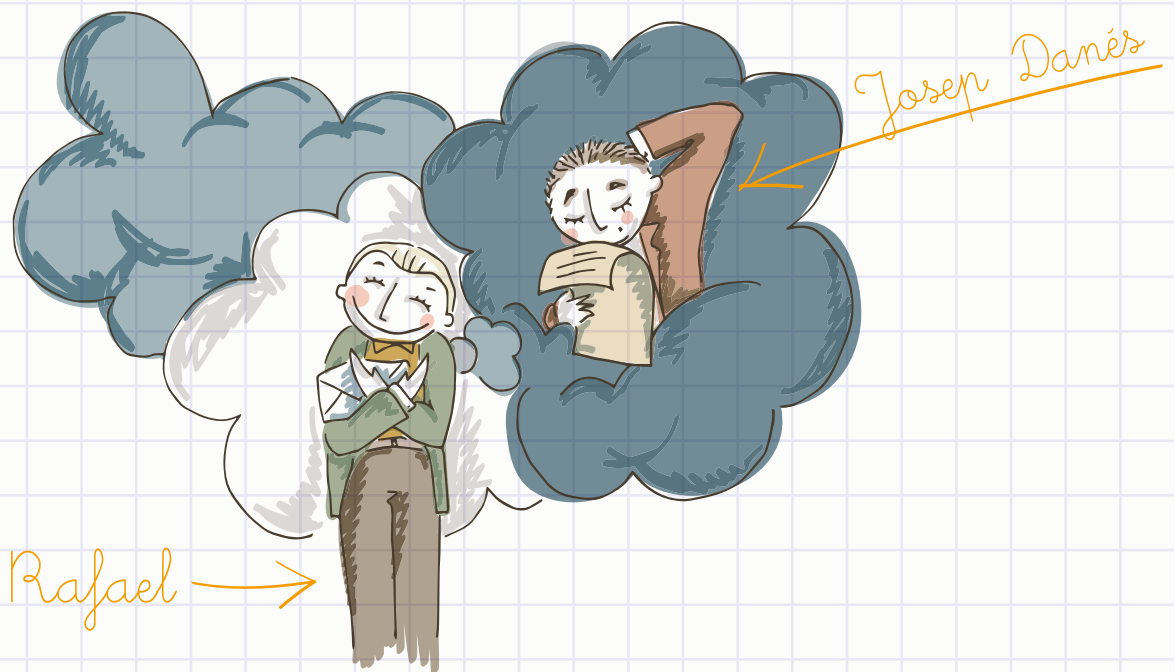

la porta
era el
seu
disseny

POTSER AIXÍ, ENCARA QUE NO S'HAVIA POGUT ENDUR ELS LLIBRES A SUÏSSA, OBRIRIA LA PORTA DE LA MENT PER SEGUIR APRENENT. POTSER AIXÍ, OBRIRIA LA PORTA A UNA NOVA VIDA. A LA PORTA HI HAVIA UNA INSCRIPCIÓ QUE RAFAEL NO VOLIA OBLIDAR.

Com que Rafael tenia molta confiança en l'arquitecte Danés, en una altra carta, li va demanar una cosa molt especial... El seu desig demostra que els diners i el luxe no fan la felicitat!

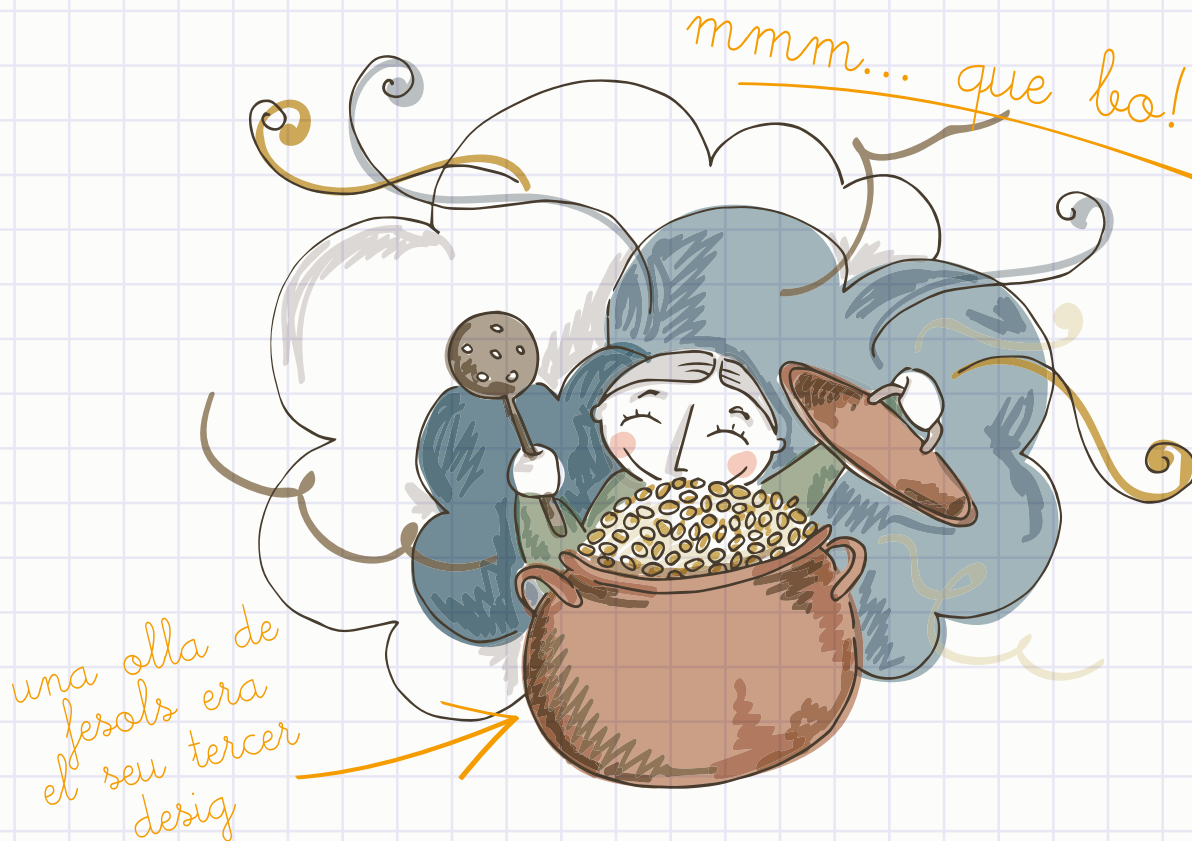

COM QUE RAFAEL TENIA MOLTA CONFIANÇA EN L'ARQUITECTE DANÉS, EN UNA ALTRA CARTA, LI VA DEMANAR UNA COSA MOLT ESPECIAL... EL SEU DESIG DEMOSTRA QUE ELS DINERS I EL LUXE NO FAN LA FELICITAT!

Encara que era molt ric, Rafael Patxot tenia uns costums molt senzills i sans.

Li va demanar al seu amic... Un sarronet de fesols!

ENCARA QUE ERA MOLT RIC, RAFAEL PATXOT TENIA UNS COSTUMS MOLT SENZILLS I SANS. LI VA DEMANAR AL SEU AMIC... UN SARRONET DE FESOLS!

Els amics també recordaven Rafael, com l'Agustí Calvet, periodista i escriptor conegut com a Gaziel. Li va dedicar un rodolí, que deia així:

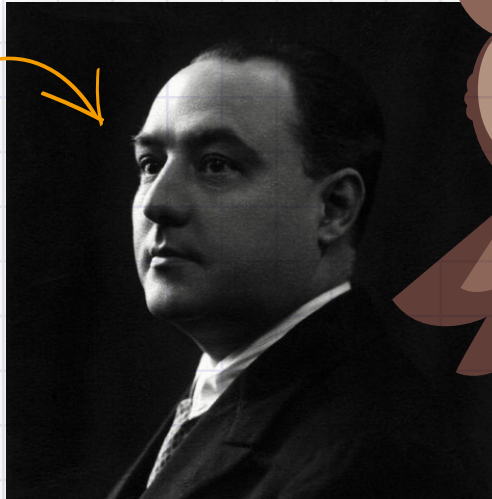

ELS AMICS TAMBÉ RECORDAVEN RAFAEL, COM L'AGUSTÍ CALVET, PERIODISTA I ESCRIPTOR CONEGUT COM A GAZIEL. LI VA DEDICAR UN RODOLÍ, QUE DEIA AIXÍ:

Gaziel no podia oblidar Rafael Patxot i l'enyorava. Encara que havien passat molts anys i estaven lluny, li va escriure una altra carta on parlava de la seva amistat.

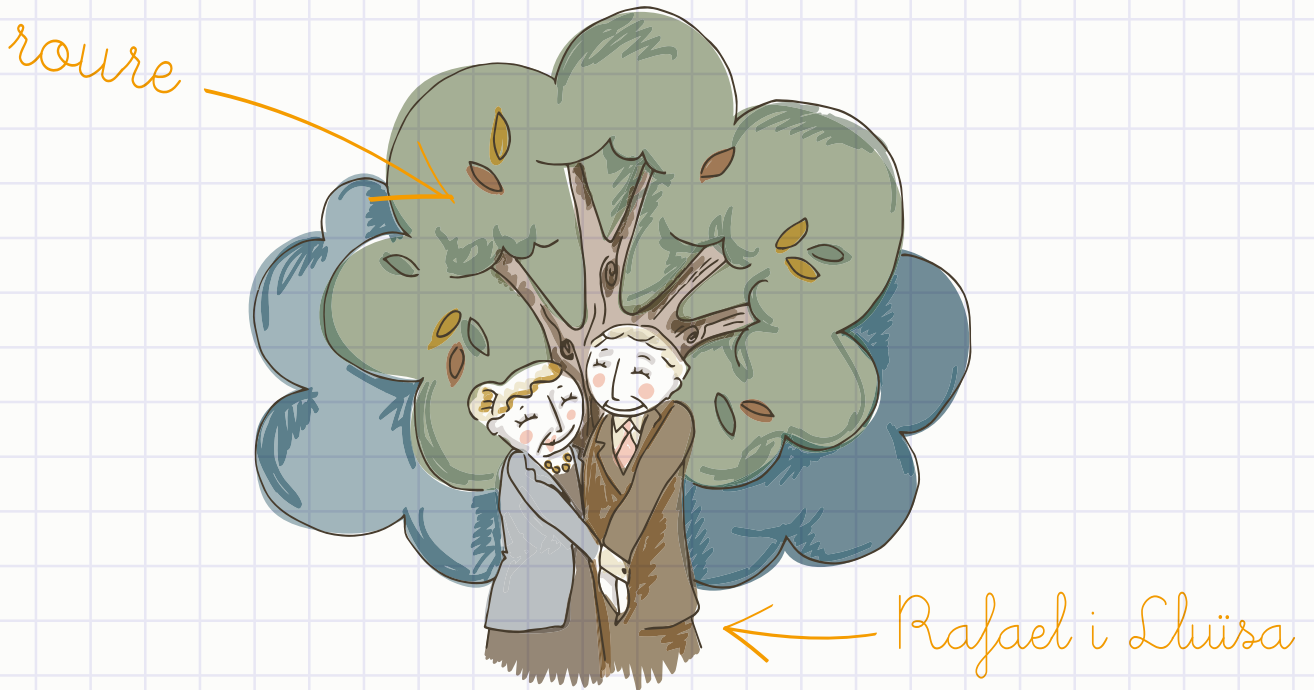
Agustí Calvet
"Gaziel"

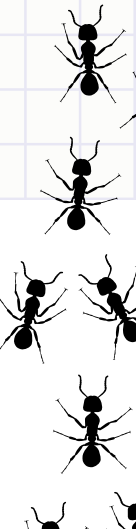
GAZIEL NO PODIA OBLIDAR RAFAEL PATXOT I
L'ENYORAVA. ENCARA QUE HAVIEN PASSAT MOLTS
ANYS I ESTAVEN LLUNY, LI VA ESCRIURE UNA ALTRA
CARTA ON PARLAVA DE LA SEVA AMISTAT.

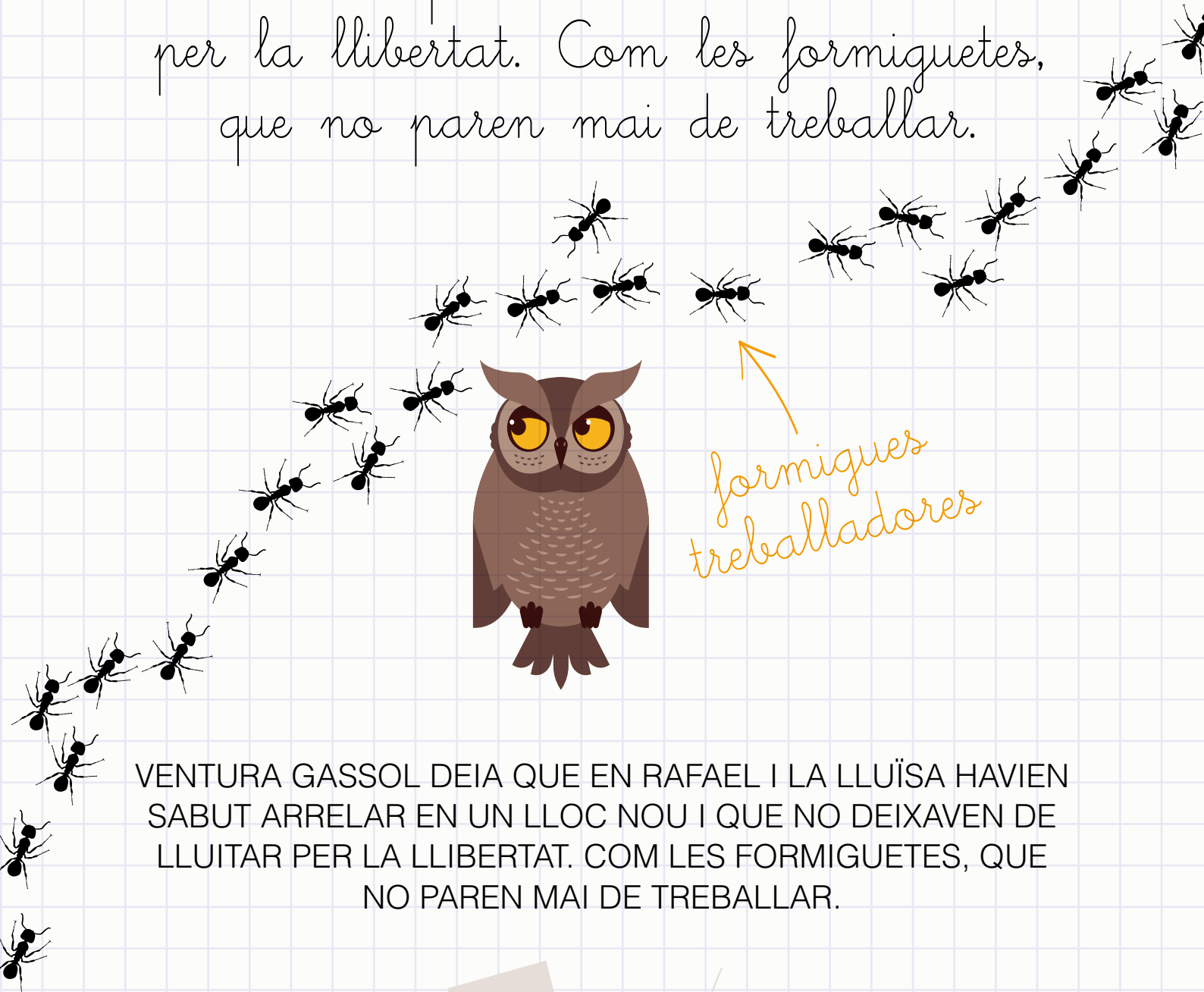
Gaziel no entenia perquè Rafael no volia tornar a Catalunya, però Ventura Gassol sí. Dedicà un sonet a Rafael i a Lluïsa quan van celebrar les noces d'or, on deia que eren forts com el roure.

GAZIEL NO ENTENIA PERQUÈ RAFAEL NO VOLIA TORNAR A CATALUNYA, PERÒ VENTURA GASSOL SÍ. DEDICÀ UN SONET A RAFAEL I A LLUÏSA QUAN VAN CELEBRAR LES NOCES D'OR, ON DEIA QUE EREN FORTS COM EL ROURE.

Ventura Gassol deia que en Rafael i la Lluïsa havien sabut arrelar en un lloc nou i que no deixaven de lluitar per la llibertat. Com les formiguetes, que no paren mai de treballar.

formigues
treballadores

VENTURA GASSOL DEIA QUE EN RAFAEL I LA LLUÏSA HAVIEN SABUT ARRELAR EN UN LLOC NOU I QUE NO DEIXAVEN DE LLUITAR PER LA LLIBERTAT. COM LES FORMIGUETES, QUE NO PAREN MAI DE TREBALLAR.

A Sant Feliu de Guíxols recordem Rafael Patxot. Guardem la seva Senyera, la que va demanar a Josep Irla. La vam rebre amb tots els honors.

A SANT FELIU DE GUÍXOLS RECORDEM RAFAEL PATXOT.
GUARDEM LA SEVA SENYERA, LA QUE VA DEMANAR A JOSEP
IRLA. LA VAM REBRE AMB TOTS ELS HONORS.

El dia que la vam rebre, una cobla va tocar l'himne de la ciutat, la sardana "Juny" de Juli Garreta, un dels millors compositors catalans. També era guixolenc i amic de Rafael Patxot.

EL DIA QUE LA VAM REBRE, UNA COBLA VA TOCAR L'HIMNE DE LA CIUTAT, LA SARDANA "JUNY" DE JULI GARRETA, UN DELS MILLORS COMPOSITORS CATALANS. TAMBÉ ERA GUIXOLENC I AMIC DE RAFAEL PATXOT.

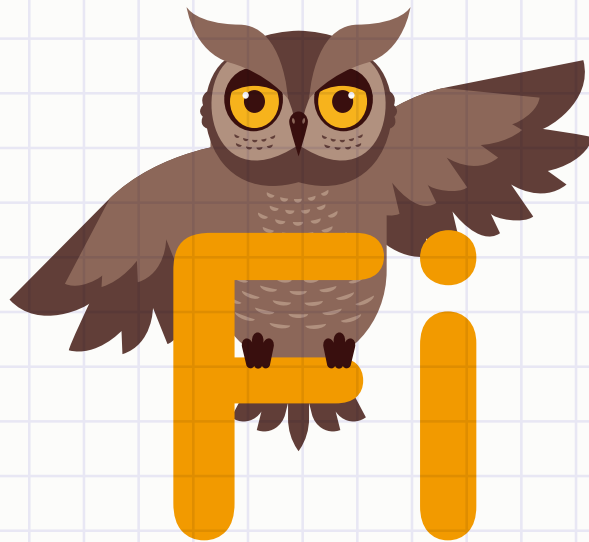
A Josep Irla li agradava tant la sardana de Juli Garreta, que pensava que havia de ser l'himne de Catalunya.

A JOSEP IRLA LI AGRADAVA TANT LA SARDANA DE JULI GARRETA, QUE PENSAVA QUE HAVIA DE SER L'HIMNE DE CATALUNYA.

Ara tots vosaltres ja sabeu la història de les cartes i dels tres desitjos de Rafael Patxot. Amb la guerra va marxar i va decidir quedar-se a Suïssa. No va tornar, però no va oblidar els seus amics i va guardar els bons records.

ARA TOTS VOSALTRES JA SABEU LA HISTÒRIA DE LES CARTES I DELS TRES DESITJOS DE RAFAEL PATXOT. AMB LA GUERRA VA MARXAR I VA DECIDIR QUEDAR-SE A SUÏSSA. NO VA TORNAR, PERÒ NO VA OBLIDAR ELS SEUS AMICS I VA GUARDAR ELS BONS RECORDS.

Fitxa tècnica

Durada aproximada

1 hora i quart

Argument

El petit mussol Xot representa la saviesa i és molt amic del científic guixolenc Rafael Patxot, de qui explica l'exili durant la Guerra Civil.

Nombre de personatges

16

Personatges

- En Xot (narrador).
- Rafael Patxot (científic i mecenes guixolenc).
- Lluïsa Rabell (esposa de Rafael Patxot).
- Ventura Gassol (escriptor i poeta, conseller de la Generalitat).
- Josep Irla (taper i polític, president del Parlament de Catalunya).
- Josep Danés (arquitecte).
- Gaziel (escriptor i periodista).
- Bruixot (protagonista del rodolí de Gaziel).
- 5 nens i nenes que faran d'armats.
- 3 nens i nenes vestits de negre que poden aguantar elements d'atrezzo i que faran els canvis en el decorat.

Nombre de cors

11

- Cor de mussolets (amb mitges de color marró i jerseis amb plomes i un mòbil).
- Cor de núvols (vestits de color blau amb gorres plenes de cotó o un manyoc de roba de tipus vel).

- Cor de planetes i estrelles (vestits de color platejat i daurat amb siluetes d'estrelles i planetes enganxades a mode de cuirassa).
- Cor de cargols (vestits amb mitges verdes i jerseis marrons i amb diademes amb banyes).
- Cor de la Senyera (vestits de color vermell).
- Cor de la porta (vestits de color marró).
- Cor de fesolets (vestits de color rosa).
- Cor de la carta (vestits de color groc).
- Cor de l'arbre (vestits de color verd).
- Cor de formiguetes (vestits de color negre amb diademes amb antenes).
- Cor de cloenda: col·lectiu (format per tots els cors i personatges de l'obra).

Nombre de cançons

- 12 (el cor de mussolets canta dues cançons)
- 1 (instrumental, Cançó de guerra)

Decorats

Acte 1

Imatge o silueta de la lluna; imatge o silueta de la deessa Atenea; imatge (projectada o pòster de tela) de l'antic Observatori Astronòmic Català; imatge de l'actual casa Patxot o Cambra de Comerç de Sant Feliu de Guíxols (projectada o pòster de tela); imatge de Rafael Patxot amb els seus nés (projectada o pòster de tela).

Acte 2

Imatge idíl·lica de la Masia Mariona (projectada o pòster de tela); gravat de la Masia Mariona en flames (projectada o pòster de tela); imatge de la carta referint-se als fesolets (projectada o pòster de tela); escriptori, cadira i ploma estilogràfica; quatre fulles de paper escrites, quatre sobres i quatre segells; una imatge o silueta d'un roure, confetti blau i siluetes de llamps.

Text dramatitzat

ACTE 1 Presentació

ESCENA 1

Tot és fosc, només es veu la lluna (imatge projectada en una pantalla o bé una silueta retallada que aguanta un dels nens i nenes vestits de negre). Entra a escena el narrador que és el petit mussol Xot acompanyat per un cor de mussolets. En Xot es dirigeix al públic per presentar-se.

Narrador: “Hola, em dic Xot! El meu nom és un diminutiu de *Patxot*, que en occità volia dir *petitó*. I ja ho sóc de petitó, però tinc uns ulls molt grans i rodons. Així puc fixar-me en tot i aprendre moltes coses.”

Quan ha explicat qui és, el cor de mussolets canta la seva cançó.

Cor (cançó 1): “Jo sóc en Xot”

ESCENA 2

Darrere apareix una imatge amb una representació de la deessa Atenea amb el mussol que és el seu acompanyant (o bé per mitjà de projecció o bé una silueta retallada que aguanta un dels nens i nenes vestits de negre). En Xot segueix la seva explicació, mentre el cor surt de l'escenari.

Narrador: “Els antics grecs creien que són molt savi. Per això sempre anava amb la deessa Atenea, filla de Júpiter, el pare dels déus. Érem tan importants que sortíem a les monedes!”

ESCENA 3

En Xot continua la seva presentació, explicant la seva relació amb Rafael Patxot.

Narrador: “Aquí, a Sant Feliu de Guíxols, sóc company del

gran Rafael Patxot, un home ple de saviesa. Era científic i mirava el cel des del seu observatori al passeig del Mar.”

Mentre parla, entra un cor de núvols que representen la tasca de Patxot com a meteoròleg. Quan acaba de parlar, la imatge d'Atenea és substituïda per una imatge de l'antic Observatori Astronòmic Català de Sant Feliu de Guíxols (projecció en pantalla o roba impresa com a teló de fons) i el cor canta.

Cor (cançó 2): “Un núvol”.

ESCENA 4

Amb la mateixa imatge de l'Observatori com a fons, en Xot segueix recordant amb veu nostàlgica els dies que va passar en companyia de Patxot.

Narrador: “Passava les hores contemplant els astres i els núvols. Va ser dels primers en estudiar la pluja i la tramuntana. M'agradava fer-li companyia de dia i de nit. Passejàvem pel cel mirant pel telescopi...”

Mentre, surten els núvols i entra un cor de planetes i estrelles que representen la seva faceta d'astrònom. Esperen que el Xot acabi per cantar la seva cançó.

Cor (cançó 3): “Planetes i estrelles”.

ESCENA 5

La imatge de l'antic Observatori Astronòmic Català és substituïda per una imatge actual de l'edifici. En Xot se situa al moment actual i qüestiona la manera com han canviat els costums.

Narrador: “Ara, però, fa molts anys que l'observatori no hi és. Ningú no es recorda de mirar el cel. Més aviat, la gent sembla absent i capficada. Sobretot els nois i les noies...”

En Xot fa un petit silenci i comença a parlar de nou. Mentre explica la dèria que té la gent per mirar el mòbil, novament entra el cor de mussolets. Miren el públic i treuen

un mòbil d'entre les plomes i cadascun es posa a mirar-lo, de manera que es van girant tots cap a cantons diferents. Acaben d'esquenes entre ells, abduïts per les petites pantalles. En Xot, quan acaba de parlar, els mira i fa un posat enfadat. Llavors segueix parlant.

Narrador: “Ara més aviat tothom mira el mòbil. Se'm fa estrany que el facin servir per conèixer gent, per parlar i jugar amb els amics. Jo prefereixo quedar i trobar-me amb ells!”.

ESCENA 6

La imatge actual de la casa Patxot és substituïda per un retrat de Rafael Patxot amb els seus néts. En Xot prossegueix el seu discurs, encara que els mussolets segueixen absorts amb els seus mòbils...

Narrador: “Una de les coses que més m'agradaven de Rafael era que, sobretot, estava per la seva família i els seus amics. Els estimava i ajudava tothom sempre que podia, per això la gent l'apreciava molt.”

En Xot insisteix en què el que més li agrada és compartir moments amb les persones estimades i que la soledat l'entristeix. Quan acaba de parlar, s'adona que hi ha molt de públic i el mostra emocionat al cor de mussolets.

Narrador: “Com a Rafael, a mi també m'agrada estar amb aquells que estimo. Quan estic sol, no estic gaire content i no vull cantar... Però ara veig que estic molt ben acompanyat!!!”.

Quan els mussolets també s'adonen que hi ha tot de gent, reaccionen endreçant els mòbils. Es mostren molt contents, piquen de mans i canten.

Cor (cançó 4): “El mussol”.

ESCENA 7

Desapareix la imatge projectada, l'escenari queda fosc, només s'hi veuen els petits mussols. En Xot introdueix ara la història dels tres desitjos de Patxot, mentre el cor de

mussolets l'envolta i s'abracen com a bons amics.

Narrador: “Si em voleu escoltar, us explicaré una història que li va passar a en Rafael. Demostra com en són d'importants els amics... Va passar fa molt de temps, però està escrita a les seves memòries i a les cartes que ara veureu.”

Quan acaba de parlar, l'escenari queda tot ben fosc i els mussolets surten.

ACTE 2 Guerra i exili

ESCENA 8

L'escenari segueix a les fosques i la veu d'en Xot comença a parlar de nou (però durant aquest acte no surt a l'escenari). Al fons hi ha una imatge (projectada o impresa com a teló) de la Masia Mariona, envoltada de natura. Surten a l'escenari dos personatges caracteritzats de Rafael i Lluïsa, agafats de les mans. En Xot comença a parlar novament i, quan anuncia l'inici de la Guerra Civil, la imatge de fons es canvia i es projecta el gravat que representa l'incendi de la Masia Mariona. En Rafael i la Lluïsa s'abracen i se'n van corrents cap a un costat de l'escenari.

Narrador: “Un estiu ell i la Lluïsa estaven a la Masia Mariona, enmig de la natura, i va començar la Guerra Civil. Molta gent anava amunt i avall amb armes. Tenien tanta por que no podien ni dormir...”

Quan en Xot acaba de parlar, comença a sonar la cançó instrumental.

Cançó instrumental (5): “Cançó de Guerra”.

Mentre sona la cançó un grup d'armats surt a l'escenari des del costat oposat al que es troben Rafael i Lluïsa. Es passegen brandant els fusells i apunten el públic amb aire amenaçador. Quan acaba la cançó, els armats surten de l'escenari.

ESCENA 9

A l'escenari només hi queden en Rafael i la Lluïsa, agafats, mig arrupits i amb posat espantat. La veu d'en Xot segueix explicant la història.

Narrador: "Volien anar a França i no sabien com fer-ho. El seu amic poeta, Ventura Gassol, que llavors era conseller de la Generalitat, els va ajudar. Van travessar les barrica-des fins al port de Barcelona, on van agafar un vaixell."

Mentre parla, un personatge que fa de Ventura Gassol els va a trobar i els ajuda a sortir de l'escenari.

- - - -

ESCENA 10

En Xot continua l'explicació, referint les circumstàncies de l'exili. Mentre parla entra el cor de cargols.

Narrador: "Després en Rafael va anar cap a Suïssa amb la seva família. Però ho van haver de deixar tot i van haver de fer-se una nova casa. En canvi, els cargols van a poc a poc però sempre duen la seva caseta al damunt!"

El cor comença a cantar quan el narrador acaba de parlar.

Cor (cançó 6): "El cargol".

- - - -

ESCENA 11

Al fons apareix una imatge gegant (projectada en pantalla o impresa en tel·l) de la carta manuscrita que Danés adreçà a Bonal dient que Patxot volia un sarronet de fesols. Un equip dues persones vestides de negre posen una taula i una cadira en un extrem de l'escenari. En Xot parla.

Narrador: "En Rafael estava trist i escrivia cartes als seus amics -ara enviem Whatsapps. Així els explicava què feia i com se sentia. Posava la carta dins d'un sobre que viatjava durant dies en camió, tren o vaixell fins que arribava a la seva destinació..."

Mentre en Xot fa l'explicació, surt Rafael amb un rètol indi-

cant el seu nom, el deixa damunt la taula i s'asseu tot representant que escriu una carta. Mostra la carta al públic, la plega i la posa dins d'un sobre. Rafael Patxot es queda aguantant la carta enlaire.

- - - -

ESCENA 12

En Xot comença a explicar que Patxot va escriure una carta a Irla.

Narrador: "A Josep Irla, taper, que llavors era president del Parlament de Catalunya, li va demanar en una carta si li podia enviar la Senyera del seu observatori."

Mentre parla, apareix un personatge que representa Josep Irla a l'altre costat de l'escenari. Se sap que és Irla perquè aguanta un rètol amb el seu nom i el deixa al davant seu. Rafael Patxot encara aguanta la carta dins del sobre, però surt un tercer personatge vestit de negre, agafa la carta de les mans de Patxot i la duu cap a Irla. Mentre va a lliurar la carta al destinatari, fa com si la carta volés amb el vent.

- - - -

ESCENA 13

En Xot, explica el motiu pel qual Patxot desitjava recuperar la Senyera.

Narrador: "Potser així, encara que estava a Suïssa, tindria Catalunya més a prop. Potser així, encara que ja s'havia fet gran i ja no feia de científic, tornaria a sentir la mateixa il·lusió de quan era jove..."

Mentre, Irla mira la carta amb il·lusió. Obre el sobre i la desdobra a poc a poc. Quan l'ha oberta, mentre representa que llegeix l'escrit, una veu llegeix un fragment de la carta i entra un cor per cantar la cançó "La Senyera". Els cantaires van vestits de vermell (aquest color significa passió i sentiment) i s'agrupen representant les quatre barres (un llum groc els il·lumina).

Lectura d'un fragment de la carta: "Aquella bandera, embolcalla il·lusions de joventut que me farien bona companyia en el dossier del meu despatx ací, on tinc feina per

estona, esperant que el nostre Poble retorni a Catalunya, de la qual tan fàcilment s'oblida per a seguir l'engany foraster, en el qual es deixa endogalar. No hi fa res que la trobeu esquinçada, envieu-me-la tal com sia" (14 de novembre de 1938).

Cor (cançó 7): "La Senyera".

Mentre el cor canta, Irla surt de l'escenari amb la carta.

ESCENA 14

Rafael Patxot queda sol, assegut a l'escriptori. En Xot torna a parlar i explica el motiu pel qual Patxot decideix escriure una altra carta.

Narrador: "En Rafael trobava a faltar els seus llibres, perquè llegint-los havia après molt. Va escriure una carta al seu benvolgut Josep Danés, ell podria dur-li la porta de la biblioteca de l'observatori..."

Mentre, Patxot escriu una altra carta, a l'altre extrem de l'escenari hi surt un personatge que representa el seu amic Josep Danés. Se sap qui és perquè també duu un rètol amb el seu nom, que deixa a terra, davant seu.

Patxot acaba d'escriure, torna a mostrar la carta al públic, la plega i la posa dins d'un sobre. El personatge vestit de negre, agafa la carta de les mans de Patxot i la duu cap a Danés, tot fent volar la carta com si viatgés amb el vent.

ESCENA 15

En Xot parla del motiu pel qual Patxot volia tenir la porta a Suïssa.

Narrador: "Potser així, encara que no s'havia pogut endur els llibres a Suïssa, obriria la porta de la ment per seguir aprenent. Potser així, obriria la porta a una nova vida. A la porta hi havia una inscripció que Rafael no volia oblidar".

Lectura de la inscripció que hi ha a la porta: "Si et sembla que saps molt i que entens prou bé, sàpigues amb

tot que és molt més el que ignores" Tomàs de Kempen (1380 – 1471).

Mentre el narrador parla, Danés mira el sobre atentament, l'obre i treu la carta. Desdobla el paper amb cura i simula que la llegeix. Simultàniament entra el cor per cantar.

Cor (cançó 8): "La porta".

ESCENA 16

Quan s'ha acabat la cançó, el cor es retira. A l'escenari hi queden Rafael Patxot, que segueix al seu escriptori, i Josep Danés. En Xot reprèn el fil de l'explicació i parla del tercer diseg.

Narrador: "Com que Rafael tenia molta confiança en l'arquitecte Danés, en una altra carta, li va demanar una cosa molt especial... El seu diseg demostra que els diners i el luxe no fan la felicitat!".

Mentre parla, Patxot escriu la tercera carta i es repeteix la mateixa cerimònia. L'ensenyà, la plega i la introdueix dins d'un sobre. El personatge vestit de negre pren la carta i la mou tot fent giragonses al llarg de l'escenari fins que la dóna a Danés.

ESCENA 17

En Xot segueix el conte.

Narrador: "Encara que era molt ric, Rafael Patxot tenia uns costums molt senzills i sans. Li va demanar al seu amic... Un sarronet de fesols!".

Mentre Danés també repeteix amb solemnitat el protocol de la correspondència: obre el sobre per treure'n la carta i llegir-la. Una veu llegeix unes paraules de la carta.

Lectura d'un fragment de la carta: "demaneu amb temps a en Bonal, un sarronet de fesols; els de Cassà de la Selva, tenen fama, fesols, no son pas mongetes, encara que de la mateixa família, però molt més fàcils de coure i de

pair" (18 de setembre de 1950).

Quan es fa aquesta lectura, entra a l'escenari un cor amb tots els membres vestits de color rosa per cantar.

Cor (cançó 9): "Els fesolets".

Mentre canten, surten de l'escenari Rafael Patxot i Danés. Desapareix la taula de Patxot.

ESCENA 18

L'escenari és fosc i novament comença a parlar en Xot.

Narrador: "Els amics també recordaven Rafael, com l'Agustí Calvet, periodista i escriptor conegut com a *Gaziel*. Li va dedicar un rodolí."

S'il·lumina l'extrem de l'escenari on hi havia Danés. Però aquest cop hi ha un escriptori buit amb una cadira. Entra un personatge que representa Gaziel, duu un rètol amb el seu nom i el deixa damunt la taula. S'asseu a escriure el rodolí. Mentre escriu i mira al cel cercant inspiració, una veu llegeix el rodolí.

Lectura del rodolí:
"Amb certs aires de bruixot,
vetllant de nits, solitari,
dels astres l'immens desvari
seguia en Rafel Patxot".
(*Goigs de Sant Feliu*, 1951)

A l'altre costat d'escenari surt un personatge caracteritzat de bruixot i fa una dansa enigmàtica representant la vetlla de Rafael Patxot, mentre es representa el desvari dels astres (es pot fer amb ombres xineses; també es pot recrear amb llumetes de colors projectades al fons de l'escenari; o es pot fer que el cor de planetes i estrelles dansi i faci una rotllana al voltant de Rafael Patxot).

ESCENA 19

El bruixot desapareix i també els astres. Queda en Gaziel

assegut al seu escriptori. En Xot segueix parlant i explica la carta que va escriure Gaziel.

Narrador: "Gaziel no podia oblidar Rafael Patxot i l'enyorava. Encara que havien passat molts anys i estaven lluny, li va escriure una altra carta on parlava de la seva amistat."

El personatge que fa de Gaziel torna a escriure, agafa el paper i el plega, tot posant-lo dins d'un sobre. A l'altre costat d'escenari torna a aparèixer Patxot, però aquest cop està dret, sembla distret. El personatge vestit de negre torna a entrar a escena i aquest cop duu la carta de Gaziel cap a Patxot. Quan aquest darrer la rep, l'obre amb il·lusió i la llegeix, se sent una veu que fa la lectura d'un fragment de la carta.

Lectura d'un fragment de la carta: "Perdoneu-me, Patxot: és que sempre us he estimat de veres, bé ho sabeu, i no em sé avenir—no m'hi avindré mai— que un català com vós, tan ferm, tan enorme, visqui allunyat de la terra que se-
gueix estimant, n'estic segur, com només se'n pot estimar una de sola.

Em plauria molt de reveure-us. Des de 1954, ja fa o farà 8 anys aviat, no he tingut aquest goig. Ja som vells tots dos, i els miratges de la vida no ens poden fer fred ni calor. El caliu de l'amistat veritable, però, a mi encara em conforta." (7 de gener de 1962)

Mentre es fa la lectura, entra un cor de cantaires vestits de color groc (representa el record de les persones i l'esperança del retrobament) per cantar.

Cor (cançó 10): "La carta"

Mentre canten, Gaziel i Patxot es reuneixen i s'agafen les mans per sortir junts de l'escenari. Un equip de dues persones vestides de negre retira l'escriptori i la cadira.

ESCENA 20

L'escenari està buit, només hi ha un roure (que es pot representar amb ombres xineses o bé per mitjà d'un personatge caracteritzat com a arbre o aguantant la silueta d'un arbre). En Xot torna a fer de narrador.

Narrador: "Gaziel no entenia perquè Rafael no volia tornar a Catalunya, però Ventura Gassol sí. Dedicà un sonet a Rafael i a Lluïsa quan van celebrar les noces d'or, on deia que eren forts com el roure."

Després una veu llegeix un fragment del poema de Ventura Gassol:

"Nimbat, avui, d'aquesta llum de festa,
Impàvid, emergint de la tempesta,
En aquest cim on Déu t'ha trasplantat,
Prens un perfil de proa de navili,
I no hi ha port, ni àncora, ni exili,
Que et llevi l'esma de la llibertat"
(16 d'abril de 1944)

Mentre es fa la lectura, es representa una tempesta amb núvols, llamps i pluja (amb ombres xineses o bé amb personatges del cor de núvols que aguanten llamps i tiren confetti blau per significar la pluja). Al fons de l'escenari, van entrant els cantaires del cor, vestits de color verd, tot simbolitzant l'esperança.

Cor (cançó 11): "L'arbre".

ESCENA 21

El narrador torna a explicar la història, marxa el cor, però segueix veient-se l'arbre a l'escenari.

Narrador: "Ventura Gassol deia que en Rafael i la Lluïsa havien sabut arrelar en un lloc nou i que no deixaven de lluitar per la llibertat. Com les formiguetes, que no paren mai de treballar."

Pel costat oposat al què ha marxat el cor, entren el cor de formiguetes, ben arreglades, per cantar la seva cançó.

Cor (cançó 12): "Les formiguetes".

ACTE 3 Cloenda

ESCENA 22

El Xot torna sortir a l'escenari a parlar com a narrador, però ja comença el comiat.

Narrador: "A Sant Feliu de Guíxols recordem Rafael Patxot. Guardem la seva Senyera, la que va demanar a Josep Irla. La vam rebre amb tots els honors."

Mentre parla van apareixent a l'escenari els cors i personatges que han participat en la cantata (pel mateix ordre d'aparició): Cor de mussolets, cor de núvols, cor de planetes i estrelles, Rafael i Lluïsa, grup d'armats, Ventura Gassol i Josep Irla.

El Xot segueix parlant.

Narrador: "El dia que la vam rebre, una cobla va tocar l'himne de la ciutat, la sardana "Juny" de Juli Garreta, un dels millors compositors catalans. També era guixolenc i amic de Rafael Patxot."

Continuen entrant a l'escenari els cors i personatges que han participat en la cantata (pel mateix ordre d'aparició): Cor de la Senyera, Josep Danés, cor de la porta i cor de fesolets.

Narrador: "A Josep Irla li agradava tant la sardana de Juli Garreta, que pensava que havia de ser l'himne de Catalunya."

Mentre en Xot parla, entren a l'escenari la resta de cors i personatges: Gaziel, cor de la carta, cor de l'arbre i cor de formiguetes. El narrador diu les darreres paraules per introduir la cançó de cloenda, un cant col·lectiu que interpretaran tots els que hi ha a l'escenari.

Narrador: "Ara tots vosaltres ja sabeu la història de les cartes i dels tres desitjos de Rafael Patxot. Amb la guerra va marxar i va decidir quedar-se a Suïssa. No va tornar, però no va oblidar els seus amics i va guardar els bons records."

Cor (cançó 13): "Cloenda".

Cançó 1

Jo sóc en Xot

Música i lletra
Luis González

**Jo sóc en xot, un mussol petit,
Tinc els ulls grans,
plomes com la nit.**

**Sóc un caçador valent,
visc en pobles i ciutats,
m'agrada observar la gent
des d'un arbre camuflat,
ben quiet.**

**Quan fa fred me'n vaig a l'Àfrica,
Torno quan s'hi està calent,
El niu sempre al mateix arbre,
perquè neixin els pollets.**

**Jo sóc en xot, un mussol petit,
Tinc els ulls grans,
plomes com la nit.**

Caminant

B $\flat$ F/A E $\flat$ /G F/A

5 B $\flat$ F/A E $\flat$ /G F/A
Jo sóc en xot, un mus - sol pe - tit.

9 B $\flat$ F/A E $\flat$ /G F/A
Tinc els ulls grans, plo - mes com la nit.

13 B $\flat$ F/A E $\flat$ /G F
Sóc un ca - ça - dor va - lent, visc a po - bles i ciu - tats,

17 B $\flat$ F/A E $\flat$ /G F
m'a - gra - da - ob - ser - var la gent, des d'un ar - bre ca - mu - flat ben

21 B $\flat$ E $\flat$ m6/B $\flat$ B $\flat$ E $\flat$ m6/B $\flat$
quiet. Quan fa

25 E $\flat$ F Gm F/A
fred m'en vaig a l'À - fri - ca, tor - no quan s'hi es - tà ca - lent, El niu

29 E $\flat$ F Gm F/A
sem - pre al ma - teix ar - bre per - què nei - xin els po - llets.

33 B $\flat$ F/A E $\flat$ /G F/A
Jo sóc en xot, un mus - sol pe - tit,

37 B $\flat$ F/A C $\flat$ 7 F7 B $\flat$
tinc els ulls grans, plo - mes com la nit.

Cançó 2

Un núvol

Música i lletra
Luis González

**Un núvol gris vol tocar el meu dit,
Però bufa el vent, bufa dia i nit.**

**Un núvol blau m'ha mullat la mà,
gotes de pluja, gotes de fang.**

**Trons i llampecs, pluja neu i tempesta,
Trons i llampecs, tramuntana i ponent.**

**Un núvol groc, m'ha cegat els ulls,
llamps i sorolls, jo tinc por, quin remull.**

**Un núvol blanc vol tocar el meu cap,
flocs, neu i gel, ai quin fred que fa.**

**Trons i llampecs, pluja neu i tempesta.
Trons i llampecs, tramuntana i ponent.**

Alegre

1. Un nú - vol gris vol to - car, el meu dit,
2. Un nú - vol blau m'ha mu - llat la mà,
3. Un nú - vol groc m'ha ce - gat els ulls,
4. Un nú - vol blanc vol gla - çar, el meu cap,

però bu - fa, el vent, bu - fa di - a, i nit,
go - tes de plu - ja, go - tes de fang,
llamps i so - rolls, jo tinc por quin, re - mull.
flocs, neu i gel, ai quin fred que fa.

Trons i llam - pecs, plu - ja neu i tem - pes - ta.
Trons i llam - pecs, tra - mun - ta - nali po - nent, nent.

D.S. al Fine 1. 2.

Cançó 3

Planetes i estrelles

Música i lletra
Luis González

El meu amic, Rafael Patxot
Era un astrònom, era un científic ganxó.

Li agradava mirar el cel,
buscant llums, colors i cometes.
Des del passeig, des del mar,
tot buscant planetes i estrelles.

Però ara no entenc,
la gent no parla,
ja només miren
una pantalla.

Perquè no miren al cel,
buscant llums, colors i cometes.
Des del passeig, des del mar,
tot buscant planetes i estrelles.

Rafael Patxot.

Jugant

C E/B A/C E

5 C E/B A/C E/G#

9 C/G E A/E C

13 E A/C E C/E

17 A/C# D E A

21 A/C# D E A

25 F A F A

29 D/A B/F# rit. E

33 A/C D E A

37 A/C D E A

41 E D A

El meu a - mic, Ra - fael Pat - xot.

E - ra, un as - trò - nom, e - ra, un cien - ti - fic, gan -

xó.

Li, a - gra - da - va mi - rar, al cel, bus - cant llums, co - lors i co - me - tes,

Des del pa - sseig des del mar, tot bus - cant pla - ne - tes i es - tre - lles.

Però, a - ra no, en - tenc, la gent no par - la,

ja no - més mi - ren, u - na pan - ta - lla.

Per - què no mi - ren al cel, bus - cant llums, co - lors i co - me - tes,

Des del pa - sseig des del mar, tot bus - cant pla - ne - tes i es - tre - lles.

Ra - fael Pat - xot!

El mussol

Música i lletra
Luis González

**Una nit de lluna fosca,
en un arbre amagat
un mussol crida els amics
perquè sol no vol estar.**

**Mussol, mussol
no t'agrada estar tot sol,
mussol, mussol
si estàs sol no vols cantar.**

**Una nit de lluna plena
en un arbre tot content
un mussol en companyia
dels amics i de la nit.**

**Mussol, mussol
ja no estaràs mai més sol,
mussol, mussol
canta, canta i fes un vol.**

Caminant

U-na

5 nit de llu - na fos - ca en un ar - bre a - ma - gat, un mu -

9 ssol cri - da els a - mics, per - què sol no vol es - tar. Mus -

13 sol mus - sol no t'a - gra - da es - tar tot sol, mus -

17 sol, mus - sol, si es - tàs sol no vols can - tar.

21 tar. U-na nit de llu - na ple - na, en un

26 ar - bre tot con - tent, un mus - sol en com - pan - yi - a, dels a -

30 mics i de la nit. Mus - sol, mus - sol, ja no es -

34 ta - ràs mai mes sol, mus - sol, mus - sol can - ta,

38 can - ta i fes un vol.

Cançó 5

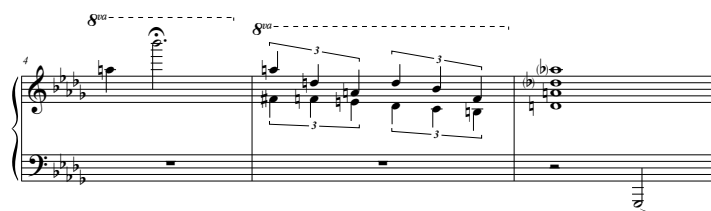
Cançó de guerra

Música
Luis González

Instrumental

Rubato

Adagio

El cargol

Música i lletra
Luis González

**Jo sóc un cargol
i amb la pluja trec les banyes,
jo sóc un cargol
visca la pluja i visca el sol.**

**A poc a poc,
sempre duc la meva casa,
i a poc a poquet,
mira com faig un caminet.**

Alegre

Musical score for the song 'El cargol' in 3/4 time, key of G major. The score consists of six staves of music with lyrics in Catalan. The lyrics are: 'Jo sóc un car - gol i amb la plu - ja trec les ban - yes, jo sóc un car - gol vis - ca la plu - ja vis - ca el sol. A poc a poc, sem - pre duc la me - va ca - sa, i a poc a po - quet, mi - ra com faig un ca - mi - net.' The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like '7', '3', and '8'.

Cançó 7

La Senyera

Música i lletra
Luis González

**Sento enyorança,
trobo a faltar el mar,
vent de tramuntana
brisa del Montclar.**

**I ara estic a Suïssa,
lluny de Sant Feliu,
dolça Catalunya,
quan podré tornar.**

**Josep Irla, president.
Estimat amic,
jo et vull demanar:**

**La Senyera de l'observatori,
envia'm a Suïssa,
evoca'm la Terra.**

**Records, il·lusions,
embolcalla la nostra bandera,
amics i el meu cor.**

Decidit

Sen - to en - yo - ran - ça, tro - bo, a fal - tar, el mar, vent de tra - mun - ta - na, bri - sa del Mont - clar. I, a - ra, es - tic a Suï - sa, lluny de Sant Fe - liu, dol - ça Ca - ta - lun - ya, quan po - dré tor - nar. Jo - sep Irla pre - si - dent. Es - ti - mat a - mic, jo et vull de - ma - nar; La sen - ye - ra, de l'ob - ser - va - to - ri en - vi - am a Suï - sa, e - vo - ca'm la te - rra. Re - cords, i - l·lu - sions, em - bol - ca - lla, la nos - tra ban - de - ra, a - mics i el meu cor.

Cançó 8

La porta

Música i lletra
Luis González

**La guerra ens privà de tot,
fugint de les armes i del foc,
vam travessar barricades,
embarcàrem cap a França.**

**No vam poder agafar res,
ni tan sols un trist record,
records que guardo al meu cor,
llibre, contes i una vida.**

**Els meus llibres estimats,
els que jo col·leccionava,
llibres que m'han ensenyat,
de llegir-los no em cansava.**

**Una porta dona pas,
a la biblioteca on,
vaig aprendre que tan sols,
tan sols no sabem mai prou.**

Lentament

Dm Gm/D A/C# Dm

5 Dm Gm/D A7 Dm

9 Dm Gm/Bb A7 Dm

13 Dm Gm/Bb A7 Dm

17 Bb/A C# A7 Dm

21 Bb/A Eb/G A7 Dm

25 Dm Dm Gm/Bb A7 Dm

30 Dm Gm6/Bb A7 Dm

34 D G/D A/C# D

38 Bm Em A7 D

2a Instrumental

Cançó 9

Els fesolets

Música i lletra
Luis González

**M'agraden els fesolets,
ben cuitets i rosadets.**

**Els fesolets no són mongetes,
ni tampoc són cigronets.**

Cànon

M'a - gra-den els fes - so - lets. Ben

5
5
cui-tets i ro - sa - dets. Els fes - so - lets no son mon - ge-tes, ni

9
9
tam-poc són ci - gro - nets. M'a - gra-den els fes - so -

13
13
lets. Ben cui-tets i ro - sa - dets. Els fes - so - lets no son mon -

17
17
gra-den els fes - so - lets. Ben cui-tets i ro - sa - dets. Els

ge - tes, ni tam - poc són ci - gro - nets.

20
20
fes - so - lets no son mon - ge - tes, ni tam - poc són ci - gro -

1. 2.
M'a - gra - den els fes - so - NYAM, NYAM!

20
nets. M'a - nets. NYAM, NYAM!

La carta

Música i lletra
Luis González

**Amb aires de bruirot
vetllant de nits tot sol,
els astres i el cel
seguia en Rafael Patxot.**

**La vostra imatge amic
sempre la tinc present,
jo sempre us he estimat,
com us trobo a faltar.**

**Ara fa vuit anys
que no ens veiem,
que no estem junts.**

**Ara ja som vells,
ara ja som, dos vells amics.**

**Encara que estem lluny
Gaziel està amb tu.**

Pop

C F(9) C F(9)

5 C F(9) C F(9)

Amb ai-res de brui - xot, vet-llant de nits tot sol, ___
La vos-tra, i-mat - ge, a - mic, sem-pre la tinc pre - sent, ___

9 Bm7 E7 Am Dm7 G7

els as - tres i el cel, se - guia, en Ra - fael Pat - xot - .
jo sem-pre us he, es - ti - mat, com us tro - bo, a fal - tar, ___

13 F C E7 Am

A - ra fa ___ vuit anys, ___ que no, ens ve - iem, ___ que no, es - tem ___ junts, ___

17 F C G7 C

A - ra ja ___ som vells, ___ a - ra ___ ja ___ som, ___ dos vells a - mics, ___

21

25 C F(9) C F(9)

Amb ai-res de brui - xot, vet-llant de nits tot sol, ___

29 Bm7 E7 Am Dm7 G7

dels as - tres i del cel, se - guia, en Ra - fael Pat - xot - .

33 C F(9) C F(9)

La vos-tra, i-mat - ge, a - mic, sem-pre la tinc pre - sent - ,

37 Bm7 E7 Am Dm7 G7 C

en - ca - ra que, es - tem lluny, Ga - ziel es - tà amb tu. D.S. al Coda

41 C F C F G C

Cançó 11

L'arbre

Música i lletra
Luis González

**Arbre sagrat,
eterna primavera.
Fort com un roure,
arrela, arrela i creix.**

**Alça el brancatge,
tremolen les fulles,
surt de la tempesta,
panseix la desgràcia.**

**Navega com un navili,
per així posar
rumb a la llibertat.**

**Un, dos, tres,
fuig de la desventura
un, dos, tres,
cap a la llibertat.**

**Un, dos, tres,
fuig de la desventura
un, dos, tres,
navega navegant.**

**Un, dos, tres
l'exili no t'atura
un, dos, tres,
cap a la llibertat.**

Un arbre sagrat trasplantat.

Ràpid

Ar - bre sa - grat, e - ter - na pri - ma - ve - ra. Fort com un rou - re, a - rre - la, a - rre - la i creix.

Al - ça el bran - cat - ge, tre - mo - len les fu - lles, surt de la tem - pes - ta, pan - seix la des - grà - cia.

Na - ve - ga com un na - vi - li per ai - xí po - sar -

rumb a la lli - ber - tat.

Un, dos, tres, fuig de la
Un, dos, tres, l'e xi li

des - ven - tu - ra, un, dos, tres, na -
no t'a tu ra, un, dos, tres, cap

ve - ga na - ve - gant. Un ar -
a la lli - ber - tat.

bre sa - grat tras - plan - tat. Un
ar - bre sa - grat tras - plan - tat.

Cançó 12

Les formiguetes

Música i lletra
Luis González

**Les formiguetes negres,
a l'estiu surten del niu.
Totes en fila busquen,
aigua i pa.**

**Sempre treballen juntes,
per l'hivern poder passar.
Totes en fila volen,
beure i menjar.
Sucre i blat.
Oli i sucre.**

Bossa Nova

2a SOLO PIANO

Les for-mi-gue - tes ne - gres, a l'es-tiu sur - ten del niu.

To - tes en fi - la bus - quen. Ai - gu i pa.

Sem - pre tre - ba - llen jun - tes, per l'hi-vern po - der pa - ssar.

To - tes en fi - la vo - len. Beu - re, i men - jar.

su - cre i blat. o - li i sal.

PER QUÈ FEM CONTES?

L'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols custodia més de 2.060 metres lineals de documents i unes 150.000 fotografies. Aquesta documentació conté informació sobre tots els aspectes que fan referència al municipi i al seu entorn des del segle XII fins a l'actualitat.

L'Arxiu posa a disposició dels usuaris el fons documental de la família Patxot (Navegants, comerciants i rendistes), el qual abasta una cronologia entre 1776 i 1964 i té un volum de 0,04 ml. El fons es compon principalment de documentació textual i fotogràfica, inclou documents del científic i mecenes Rafael Patxot i Jubert. I també de Rafael Patxot Ferrer, alcalde i comandant de milícia, i de Rafael Patxot Jubert, científic i filàntrop. El fons ha estat catalogat i hi ha 483 registres consultables, dels quals, 260 equivalen a la correspondència personal de Rafael Patxot i Jubert.

L'Arxiu Municipal no només guarda la documentació sinó que la dona a conèixer de diferents formes i, precisament, una és utilitzar-la com a base per a material didàctic i contes per als més petits. Aquests contes parlen de personatges, fets, llocs, edificis, etc. de la ciutat.

Per saber-ne més...

Sobre els protagonistes (per ordre d'aparició al conte)

RAFEL PATXOT I JUBERT

(Sant Feliu de Guíxols, 1872 – Ginebra, Suïssa, 1964)

Científic i mecenes, fou un gran promotor de la cultura catalana, que donà sempre prova d'un humanisme profund, d'una gran independència d'esperit i d'una rectitud indestructible. Fill d'Eusebi Patxot; nét de Rafael Patxot i Ferrer, un dels alcaldes més carismàtics que ha tingut la ciutat. Astrònom de formació, va contribuir decisivament al desenvolupament de la meteorologia a Catalunya. El 1896 va inaugurar l'Observatori Astronòmic Català al passeig del Mar, que va ser un equipament pioner a Europa. Va publicar els resultats de les observacions en dos llibres: *Meteorologia catalana. Observacions de Sant Feliu de Guíxols (1896 i 1905)* i *Pluviometria Catalana. Resultats del quinquenni 1906-1910*.

A Sant Feliu, també hi començà la seva labor de mecenatge amb la creació d'institucions especialment dedicades a promoure el benestar de les dones de classes desfavorides: la institució de la Fundació Montserrat Patxot i Rabell a benefici de noies pobres; i la Fundació Clara Jubert de Patxot per a pensions de vellesa. Posteriorment va iniciar la cultura catalana en tota la seva magnitud. El seu mecenatge ha estat definit com el més vast, profund, intencionat i intel·ligent que mai ha tingut Catalunya. Entre les seves actuacions hi ha la creació, com a marmessor de la seva cunyada Concepció Rabell, Rafael Patxot, d'una fundació amb el seu nom, dins la qual va instituir l'Obra del Cançon Popular de Catalunya, el premi musical de composició Concepció Rabell i l'Estudi de la Masia Catalana. També creà la Medalla d'Or del Centre Excursionista de Catalunya, el concurs musical Eusebi Patxot per a compositors, els concursos Rafael Patxot i Ferrer per a estudis històrics,

polítics i socials o la institució de la Fundació Maria Patxot i Rabell que atorgava beques d'estudi per a noies sense mitjans econòmics. L'any 1926 fundà la Institució Patxot, que gestionava diversos mecenatges anteriors. Aquesta entitat va promoure, per exemple, l'inventari general de manuscrits catalans, la bibliografia general catalana, el Refranyer Popular Català, el Llegendari, etc. Patxot també va subvencionar l'edició d'obres antigues, publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans o, ja en l'exili, l'*Onomasticon Cataloniae* de Joan Coromines, i es va ocupar de l'edició de l'*Atlas Internacional dels Núvols*, que va aparèixer també en francès, anglès, alemany i català i que havia de regir les observacions meteorològiques a nivell mundial. L'any 1936, en esclatar la Guerra Civil espanyola, Rafael Patxot es va haver d'exiliar a Suïssa, on restà voluntàriament fins que va morir l'any 1964. Des de l'exili, va continuar publicant i es va mantenir sempre ferm en la seva oposició a la dictadura del general Franco. Des d'aleshores, les propietats de Sant Feliu de Guíxols i rodalia del matrimoni Patxot – Rabell serien administrades, sota les directrius de Rafael Patxot des de l'exili, pel guixolenc Josep Bonal Fornós, gerent de la fàbrica de suro Hijos de H.A. Bender.

BONAVENTURA GASSOL I ROVIRA

(La Selva del Camp, 1893 - Tarragona, 1980)

Poeta i polític català. A llarg de la seva vida va rebre diverses distincions en Jocs Florals. Va publicar diversos llibres de poemes, obres de teatre i novel·les. També es dedicà a la traducció d'obres de literatura i, el 1936, va col·laborar amb l'editorial La Rosa dels Vents. Participà en les missions del Cançon Popular de Catalunya, promogut per la Fundació Concepció Rabell. Inicialment s'implicà a la Lliga Regionalista fins que el 1922 ingressà a Acció Catalana. El 1924 es va exiliar a França i un any després milità a Estat Català. Va ser secretari del Comitè d'Acció de la Lliure Aliança, contrari a Primo de Rivera. El 1926 participà en els fets de Prats de Molló i fou detingut a

Perpinyà, jutjat a París i condemnat juntament amb Macià i 40 catalans. El 1927 es va exiliar a Bèlgica i va viatjar amb Macià per Argentina, Uruguai, Xile, Estats Units i Cuba, per explicar el catalanisme. L'any 1930 va tornar a Catalunya i, un any després, fou fundador d'Esquerra Republicana. Amb la proclamació de la República catalana fou nomenat conseller de diferents sectorials, fins que ho fou de Cultura, tot impulsant una cultura laica i a l'abast de tothom. Va promoure l'escola catalana i l'ensenyament. Va intervenir en els fets del 6 d'octubre de 1934, fou condemnat a 30 anys de presó, primer al vaixell Uruguai i després al penal de Cartagena. El 1936 va retornar al govern de la Generalitat i fou elegit diputat al Congrés dels Diputats (fins el 1939). Com que salvà persones conservadores perseguides pels radicals, es guanyà enemistats en el bàndol republicà i s'exilià l'octubre del 1936. Es va mantenir actiu i seguí publicant. El 1941 fou detingut pels nazis i decidí establir-se a Lausana. L'any 1977 retornà a Catalunya on va rebre nombrosos reconeixements i distincions.

JOSEP IRLA I BOSCH

(Sant Feliu de Guíxols, 1876 – Saint Raphaël, Provença, 1958)

Empresari surer i polític, catalanista i progressista, fou el president de la Generalitat de Catalunya a l'exili. Va néixer a Sant Feliu de Guíxols el 1876 i ben aviat s'identificà amb el republicanisme federal. Gran activista, va participar en la creació de diverses institucions polítiques. Després de la seva experiència en la política local, fou diputat provincial per Girona. Esdevingué un important col·laborador d'Enric Prat de la Riba i de Josep Puig i Cadafalch. Després de la dictadura de Primo de Rivera, fou vicepresident de la Diputació Provisional de la Generalitat, juntament amb Lluís Companys, essent president Josep Carner. Aquest organisme preparà l'Estatut de Núria, aprovat definitivament el 9 de setembre de 1932. Durant el període republicà, gaudí de la confiança de Francesc Macià i de Lluís Companys. Des dels nombrosos càrrecs que exercí va afavorir sempre l'ensenyament i la cultura, va prioritzar l'assistència social i les necessitats dels sectors populars. Va promoure l'ús del català a les administracions i la realització d'obres d'infraestructura. L'1 d'octubre de 1938, malgrat la desfeta de la República, acceptà el càrrec de president del Parlament de Catalunya. El 28 de gener del 1939 iniciava un exili sense retorn.

JOSEP DANÉS I TORRAS

(Olot, 1891 – Barcelona, 1955)

És un dels arquitectes noucentistes més rellevants de Catalunya. Llicenciat el 1916, durant la seva etapa universitària ja formà part del Centre Excursionista de Catalunya i inicià la seva recerca sobre l'arquitectura de les masies. El 1924 li fou encomanada la codirecció de l'Estudi de la Masia Catalana, un dels projectes més ambiciosos de la Fundació Concepció Rabell, instituïda per Rafael Patxot i Jubert. L'any 1931, Danés realitzà el projecte de la casa d'estiueig de la família Patxot a Mosqueroles (Montseny), la Masia Mariona, un edifici de nova planta on tradició i modernitat es combinaven amb total harmonia. La relació de Danés amb Patxot va anar més enllà de l'estrictament professional i l'arquitecte actuà com a apoderat del guixolenc quan partí de Catalunya com a exiliat. El dia 18 de setembre de 1950, Josep Danés Torras adreçà una carta al guixolenc Josep Bonal, que tenia cura de les propie-

tats de Rafael Patxot a Sant Feliu de Guíxols des de l'any 1902, quan la família es traslladà a Barcelona. En aquesta carta, Josep Danés fa un encàrrec molt especial en nom de Rafael Patxot des de Suïssa. Es tractava d'organitzar la logística necessària per satisfer un desig gens sofisticat i totalment coherent amb les preferències de Rafael Patxot: un sarronet de fesols de Cassà de la Selva.

AGUSTÍ CALVET I PASCUAL, GAZIEL

(Sant Feliu de Guíxols, 1887 – Barcelona 1964)

Escriptor i periodista. De petit es va traslladar a Barcelona, juntament amb la seva família. El 1910, va començar la seva carrera periodística a *La Veu de Catalunya* i, el 1911, va entrar a treballar a l'Institut d'Estudis Catalans. Va anar a París a aprofundir els seus coneixements i allà va viure l'esclat de la Primera Guerra Mundial. Des de París feia de corresponent per a *La Veu de Catalunya* i també va escriure les cròniques *Diario de un estudiante en París* per a *La Vanguardia*. Amb aquestes cròniques, on explicava el París de la Primera Guerra Mundial, es va convertir en un dels periodistes amb més seguidors a Espanya i a l'Amèrica Llatina. Va treballar sobretot a *La Vanguardia* –que en els anys de la Segona República era el diari de més tirada a Espanya–, i arribà a ser-ne director entre el 1920 i el 1936. Quan va esclatar la Guerra Civil, va haver d'exiliar-se i el 1940 va retornar a Barcelona. Llavors, les autoritats franquistes el van jutjar per les seves idees catalanistes i republicanes. Fou absolt, però li van prohibir que treballés com a periodista. Es va establir a Madrid on treballà com a director de l'editorial Plus Ultra. Va escriure en català, encara que estava prohibit i per aquest motiu no podia publicar els seus llibres. Es tractava d'assajos en que havia començat en els anys de l'exili i tractaven sobre la tràgica història de Catalunya. Quan ja tenia una setantena d'anys, va tornar a Barcelona, on va seguir treballant. Va publicar vuit llibres en castellà i catorze en català.

JULI GARRETA I ARBOIX

(Sant Feliu de Guíxols, 1875 – 1925)

Músic i rellotger, fill de Sant Feliu de Guíxols. Es considera un dels compositors de sardanes més rellevants. Amb nou anys, va ser presentat en societat com a alumne del seu pare Esteve Garreta. Sabia solfeig, tocava el violí i sovint feia de solista amb la cobla Garreta. Va tenir una gran activitat com a intèrpret, però la seva faceta més brillant fou la de compositor. Cosmopolita i inquiet, anava habitualment a Barcelona i viatjava sovint. Havia fet diverses estades a París i a ciutats de Suïssa i Alemanya. La seva originalitat resideix en el fet que convertí la sardana en obra simfònica. Pau Casals va tenir un paper definitiu en el reconeixement de la seva obra. Va morir el 1925 i, poc després, Rafael Patxot creava la Secció Juli Garreta, en col·laboració amb Pau Casals, dins la Institució Patxot amb l'objectiu d'aplegar, transcriure i publicar l'obra del compositor, a banda de garantir-ne la propietat a Isabel Pagès, la seva vídua. "Juny" formava part del recull per a cobla empordanesa que va ser premiat en el primer Concurs Eusebi Patxot i Llagustera. Garreta fou premiat novament en la tercera edició de 1921. Josep Irla, en el parlament que realitzà el dia 1 d'agost de 1932, va parlar amb admiració de la seva obra i proposà que "Juny", la gran sardana del compositor santfeliuenc, fos considerada l'himne nacional de Catalunya. Macià recollí la pro-

posta al seu discurs. Aquesta sardana és l'himne de Sant Feliu de Guíxols des de l'any 2010, ja que no ho pogué ser de Catalunya el 1932, i una de les millors composicions per a cobla de la història.

Sobre el mecenatge musical de Rafael Patxot

Una de les facetes més reconegudes de Rafael Patxot ha estat la de mecenes. Arran de la mort de la seva cunyada Concepció Rabell i també de la seva filla gran Montserrat, a causa de la grip espanyola, l'any 1919 va començar a instituir el que ell mateix anomenà *fundacions familiars de recordança*, algunes tenien un caire social i de beneficència, altres eren per a promoció del coneixement i la recerca. Però és en el mecenatge musical on es retroba de manera especial amb la seva ciutat natal. Eusebi Patxot, pare de Rafael Patxot i Jubert, pianista reconegut, era un home dotat de gran sensibilitat i amb un gran talent per a la música. L'any 1919 va crear els Premis Musicals Eusebi Patxot i Llagustera dedicats al seu pare, en col·laboració amb l'Orfeó Català. Juli Garreta formà part del jurat de la primera edició d'aquest concurs i fou premiat en dues ocasions: primer, per un recull de quatre sardanes per a cobla empordanesa (*Juny, Pastoral, Somnis i Recordant*); posteriorment, per la sonata en do menor per a piano, dedicada a Marià Vinyas.

La Fundació Concepció Rabell (1919-1926), fou creada per Patxot per donar compliment al testament atorgat per la seva cunyada, la qual volia que la seva fortuna fos destinada a fins culturals. A través d'aquesta institució, Patxot va promoure i finançar, entre molts altres projectes, l'Obra del Cançonero Popular de Catalunya (1921-1938), conjuntament amb l'Orfeó Català, i l'Estudi de la Masia Catalana (1925-1936), en col·laboració amb el Centre Excursionista de Catalunya.

L'Obra del Cançonero Popular de Catalunya fou un projecte iniciat amb la mateixa filosofia que altres experiències europees promogudes per Bartók i Kodály. Metodologia de treball es basava principalment en el treball de camp, organitzant sistemàticament missions o campanyes. La recollida de dades (lletres, música i coreografies) es feia per mitjà de fitxes i es completava amb enregistraments fonogràfics i retrats dels entrevistats. Es van arribar a aplegar unes 40.000 fitxes. Aquest treball va ser presentat al Congrés d'Història de la Música que se celebrà a Viena el març de 1927. També es va presentar al III Congrés de la Societat Internacional de Musicologia que es va fer a Barcelona l'abril de 1936.

Durant la Guerra Civil es va interrompre el normal funcionament de la institució. Patxot s'exilià a Suïssa. L'any 1937 es constituïa el Patronat de les Institucions Patxot (abastava l'Obra del Cançonero Popular de Catalunya i l'Arxiu de la Masia Catalana). Malgrat tot no s'assolí el normal funcionament a causa del bloqueig dels comptes de Patxot, els bombardejos, i l'ocupació d'edificis oficials. L'any 1938 se suspengué l'activitat. Acabada la Guerra Civil, el mestre Pujol custodiava els materials. L'any 1945 hi va haver un canvi en la direcció de l'Orfeó Català. Els nous

dirigents de la institució no es van guanyar la confiança de Patxot i la relació desembocà en un plet. Els tribunals emeteren sentència favorable a Patxot que amagà els materials a les autoritats franquistes i, als 50, traslladà els materials a una institució religiosa de Suïssa.

L'any 1979 l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes adreçà un escrit a la família Patxot per mitjà del pare Josep Massot. L'any 1991 el fons fou lliurat a l'abadia de Montserrat. Des d'aleshores el pare Massot ha classificat i inventariat el material. Des del 1993, cada any, es va editar un volum dels Materials de l'OCPD fins l'any 2012, que es va editar el darrer dels 21 volums.

Sobre les cartes o correspondència

Les cartes o correspondència són un dels tipus de documents que podríem anomenar autobiogràfics, tot fent una comparació o analogia amb un gènere literari, el gènere memorístic o autobiogràfic. En aquests documents l'autor explica aspectes de la seva vida. En la literatura, dins d'aquest gènere d'abast tan ampli, se solen distingir diversos subgèneres: dietari, diari íntim, memòries, cartes, testimonis, etc. Cadascun d'aquests subgèneres, precisament, correspon a un tipus de document.

Les cartes o correspondència són uns dels textos més lliures que existeixen, poden expressar molts temes i propòsits, recomanacions, comentaris, sol·licituds, diàlegs, narracions, poemes, notificacions, argumentacions, etc. Segons la seva finalitat, la universalitat del seu missatge i la quantitat de persones que poden llegir el seu contingut, les cartes poden ser privades, públiques, oficials, obertes, doctrinals, científiques, poètiques o amoroses. Un exemple de correspondència és el recull publicat per Edicions 62 a càrrec de Manuel Llanas *Estimat amic. Correspondència (1941-1964)* compila la correspondència entre Agustí Calvet, Gaziol, i Josep Pla. Explica la passió que compartien per la literatura i el periodisme, com també l'afany crític pel règim franquista, entre altres. Actualment la correspondència ha pres la forma de correus electrònics i whatsapps, que encara són molt més breus. Segons Jesús Nieves Montero: "La possibilitat de comunicació immediata ha provocat la imposició dels missatges fragmentats, petites peces del que abans eren llargues comunicacions escrites amb ploma i contingudes en sobres lacrats que viatjaven durant setmanes o mesos d'un lloc a l'altre d'un país o entre països i continents per transmetre informacions, pensaments i sentiments".

Les cartes formen part dels fons personals o conjunts de documents produïts o aplegats per les persones al llarg de la seva vida. Diu Josep Fernández Tratal a "Els arxius personals i patrimonials":

"El productor d'un fons personal ens ofereix la seva visió del món des del seu propi entorn cultural, formant part dels rengles d'una determinada classe social, estament o ofici, des de la perspectiva d'un partit o el treball dins

una institució. Això fa que la seva visió particular, atesos els seus propis condicionants, sigui del tot insubstituïble quan volem entendre qualsevol fet o procés històric.” [...] Els historiadors han fet una recuperació del valor d'aquesta vivència personal a partir de l'èxit recent del gènere biogràfic, sempre conreat, però que en aquests moments gaudeix d'una força extraordinària.

[...] En bona mesura es pot dir que aquest interès va néixer amb el redescobriments dels arxius literaris, que oferien, d'una banda, mitjançant l'estudi dels diferents esborranys i els originals de les seves obres, la possibilitat de reconstruir el procés creatiu; de l'altra, tot un gènere nou, com és el de les “cartes literàries” en els seus epistolaris. Posteriorment, s'apel·là a la importància dels arxius de les grans personalitats polítiques, de les quals calia conèixer l'opinió personal durant els “moments forts” de la història (en el cas de Catalunya i per al segle xx, la Guerra Civil, l'exili o la transició democràtica). Els fets són coneguts, però interessa conèixer l'opinió privada dels protagonistes que foren víctimes o protagonistes capaços d'incidir-hi. Finalment s'han posat en valor els arxius personals de professionals i artistes, que contenen documentació eloqüent sobre el passat en molts diversos formats (periodistes, fotoperiodistes, arquitectes o científics). El desenvolupament d'estudis de caràcter psicològic i des de la perspectiva de la història de les mentalitats, com a eines per a introduir-nos en la mateixa ment dels protagonistes dels fets històrics, ha contribuït també a la valorització dels documents personals.”

Sobre el retorn de la porta de la biblioteca

L'any 2016 la porta de l'antiga biblioteca de l'Observatori Astronòmic Català de Sant Feliu de Guíxols fou exhibida amb motiu de l'exposició itinerant “Rafael Patxot. Mecenes, científic..., l'home”. Aquesta mostra fou organitzada per la Diputació de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i l'Institut d'Estudis Catalans, amb la col·laboració de la Diputació de Girona, el Museu de Ciències Naturals de Granollers i Benecé Produccions. Els comissaris Manuel Castellet i Jordi Soler utilitzaren el simbolisme de la porta com a element introductor a cadascun dels àmbits, tot explicant-ho així en el text que es troba en línia a L'Espai Patxot de l'Institut d'Estudis Catalans (<http://patxot.espais.iec.cat/imatges/>):

«Les portes ens permeten deixar enrere un món per a entrar en un altre de nou, o almenys fan possible que es produeixi aquesta il·lusió. Rafael Patxot es va fer dur la porta de la biblioteca de la casa de Sant Feliu de Guíxols a l'exili. La porta, justament la part més pública que s'obre, tanmateix, a l'àmbit més privat. La biblioteca de Patxot era un món fet a mida, el temple d'intimitat on havia anar agrupant tots els tresors, alguns eren obra del patrocini que duia a terme, d'altres, simples objectes de devoció personal. Potser el fet d'endur-se la porta a la residència de Suïssa era la manera que tenia de crear la il·lusió que el món que havia hagut de deixar enrere no havia desaparegut, que a través de la porta de Ginebra podia veure el seu temple a Barcelona. De la mateixa manera que cada

una les portes ens ha permès entreveure els diversos mons que formen l'univers de Rafael Patxot, l'univers del mecenes, del científic, de l'insubornable, de l'empresari *malgré lui*, del treballador discret, de l'humanista, de l'exiliat: però, sobre-tot, l'univers de l'home.»

El mateix Rafael Patxot explica a les seves memòries *Guaitant enrera. Fells de la vida d'un octogenari*, editades a Ginebra el 1952 (pàg. 469): “Continuant en coses retrospectives, també vaig muntar per recordança, en la casa nova, la porta de tec esculpida que fou de la meua biblioteca, sota de l'Observatori, i en la qual es desplega un pergamí reproduint, en gòtic, una frase del Kempis que, escurçada, és la que després esdevingué el *motto* del meu ex-libris. *Quantum mutatus ab illo!*”.

Així doncs, quan va construir les actuals cases Patxot de Sant Feliu de Guíxols després d'haver enderrocat les edificacions antigues, aprofità alguns elements per raons sentimentals. Un d'aquests elements fou la porta, la qual condicionà la decoració de la resta d'elements del fustam de la casa, com per exemple els porticons, que es van fer amb els mateixos motius ornamentals. El fet que donava una gran importància a la porta i al seu significat, queda demostrat en el fet que, un cop aconseguí recuperar la casa (que havia estat ocupada primer pels anarquistes i després per les autoritats franquistes), se la va fer dur a Suïssa per tenir-la a prop.

Sobre el retorn de la Senyera

El dissabte 2 de juliol de 2016 va tenir lloc l'acte institucional de recepció de la Senyera que havia pertangut a l'antic Observatori Català de Meteorologia del guixolenc Rafael Patxot i Jubert. La Senyera que l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols va rebre és una Senyera centenària, castigada, esquinçada i esfilagarsada que havia estat temporalment dipositada a l'Institut d'Estudis Catalans abans del seu retorn definitiu de l'exili a Suïssa. L'observatori, inaugurat el 1896, havia estat instal·lat en la casa Patxot que forma el xamfrà del passeig del Mar amb el carrer de la Creu. Les tres cases Patxot (carrer de la Creu – passeig del Mar – rambla del Portalet) van ser enderrocades l'any 1917 pel mateix Rafael Patxot per construir-hi tres cases per a cadascuna de les seves filles. La Senyera fou requisada el 1936 amb el conjunt de l'edifici i Rafael Patxot intentà recuperar-la en diverses ocasions. Amb aquest objectiu, per exemple, l'any 1937 va escriure una carta per demanar ajuda a Josep Irla, aleshores president del Parlament de Catalunya. Però la Senyera no va tornar a mans del seu propietari fins quinze anys més tard, després d'un llarg i dur litigi contra les autoritats franquistes per recuperar les seves propietats. Rafael Patxot, al seu *Guaitant Enrera* ho descriu així: “Aquesta bandera no es trobà fins el 1951, després d'haver foragitat de casa meua els intrusos i els forasters”. Ara podem gaudir de la Senyera a la Sala de Plens de l'Ajuntament, perquè és tot un símbol que explica un bocí de la nostra història i representa el patiment d'aquells qui van viure la Guerra Civil i la dura repressió de la dictadura que vingué després.

Curs
2018-2019
**TALLERS
D'HISTÒRIA**

AJUNTAMENT DE
Sant Feliu de Guíxols

ISBN: 978-84-947363-7-7

